Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	J. P. Jacobsen.
Titel | Title:	Mogens og andre Noveller
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1882
Fysiske størrelse | Physical extent:	177 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

57 - 174.
8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021275256

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

MOGENS

OG ANDRE NOVELLER.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

MOGENS

OG ANDRE NOVELLER

AF

J. P. JACOBSEN.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F HEGEL & SØN).

THIELES BOGTRYKKERI.

1882.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

INDHOLD.

Side

Mogens (1872) 1

Et Skud i Taagen (1875) 73

To Verdener (1879) 101

Der burde have været Roser 111

Pesten i Bergamo 125

Fru Fønss 143

Mogens.

(1872.)

BIBLIOTHECA REGIA · HAFNIENSIS ·

Sommer var det; midt paa Dagen; i et Hjørne af Hegnet. Lige for stod der et gammelt Egetræ, om hvis Stamme man gjærne kunde sige, at den vred sig i Fortvivlelse over den Mangel paa Harmoni, der var mellem dens ganske ny, gulladne Løv og dens sorte og tykke, krogede Grene, som mest af Alting lignede grovt fortegnede gammelgothiske Arabesker. Bag ved Egen var der frodig Krat af Hassel, med mørkt, glansløst Løv, som var saa tæt, at man hverken saae Stammer eller Grene. Op over Hasselkrattet steg to ranke, glade Ahorntræer med lystigt takkede Blade, røde Stilke og langt Dingeldangel af grønne Frugtklaser. Bag Ahornene blev det Skov — en grøn, jævnt afrundet Skraaning, hvor Fugle kom ud og gik ind som Ellefolk af en Græshøj.

Alt dette kunde man se, naar man kom ad Markstien der udenfor Gjærdet. Laa man der-

imod i Skyggen af Egen, med Ryggen mod Stammen, og saae den anden Vej — og det var der En, der gjorde — saa saae man først sine egne Ben, saa en lille Plet med kort, kraftigt Græs, dernæst en stor Klynge mørke Nelder, saa Tjørnehækken med de store hvide Konvolvolus, Stenten, Lidt af Rugmarken udenfor, endelig Justitsraadens Flagstang der borte paa Højen, og saa Himlen.

Det var trykkende hedt, Luften flimrede af Varme, og saa var det saa stille; Bladene hang og sov paa Træerne, der var ikke Andet, der rørte sig, end Mariehønsene derhenne paa Nelderne og lidt vissent Løv, der laa i Græsset og krøllede sig sammen med smaa, pludselige Bevægelser, som om det krympede sig under Solens Straaler.

Og saa Mennesket under Egen; han laa og gispede og saae vemodigt, hjælpeløst, op mod Himlen. Han nynnede lidt og opgav det, fløjtede, opgav saa ogsaa det, vendte sig, vendte sig om igjen og lod sine Øjne se paa et gammelt Muldvarpeskud, der var blevet ganske lysegraat af Tørke. Pludselig kom der en lille rund, mørk Plet paa det lysegraa Muld, en til, tre, fire, mange, flere endnu, hele Tuen var ganske mørkegraa. Luften var lutter lange, mørke Streger,

Bladene nikkede og svajede, og der kom en Susen, der gik over til Syden: det øste Vande ned.

Alting glimtede, gnistrede, spruttede. Blade, Grene, Stammer, Alting glinsede af Væde; hver lille Draabe, der faldt paa Jord, paa Græs, paa Stenten, paa hvad som helst, splintredes og stænkedes bort i tusind fine Perler. Smaa Draaber hang lidt hist og blev til store Draaber, dryppede ned her, samledes med andre Draaber, blev smaa Strømme, blev borte i smaa Furer, løb ind i store Huller og ud af smaa, sejlede bort med Støv, med Splinter og Løvstumper, satte dem paa Grund, gjorde dem flot, snurrede dem rundt og satte dem paa Grund igjen. Blade, der ikke havde været sammen, siden de laa i Knop, samledes af Væde; Mos, der var blevet til Ingenting af Tørke, bruste op og blev blødt, kruset, grønt og saftigt, og graat Lav, der næsten var blevet til Snus, bredte sig i sirlige Flige, struttende som Brokade og med Glans som Silke. Konvolvolusserne lod deres hvide Kroner fylde til Randen, klinkede med hinanden og hældte Vandet i Hovedet paa Nelderne. De tykke, sorte Skovsnegle mavede sig velvilligt frem og saae anerkjendende op imod Himlen. Og Mennesket? Mennesket stod med bart Hoved midt ude i

Regnvejret og lod Draaberne suse ned i Haar og Bryn, Øjne, Næse, Mund, knipsede med Fingrene ad Regnen, løftede engang imellem lidt paa Benene, som om han vilde til at danse, rystede nu og da Hovedet, naar der blev for meget Vand i Haaret, og sang af fuld Hals, uden at ane, hvad det var, han sang, saa travlt havde han med Regnen:

Havde jeg, o havde jeg en Dattersøn, o ja!
Og en Kiste med mange, mange Penge,
Saa havde jeg vel ogsaa havt en Datter, o ja!
Og Hus og Hjem og Marker og Enge.

Havde jeg, o havde jeg en Datterlil, o ja!
Og Hus og Hjem og Marker og Enge,
Saa havde jeg vel ogsaa havt en Kjærrest, o ja!
Med Kister med mange, mange Penge.

Der stod nu han og sang, men henne mellem de mørke Hasselbuske stak der et lille Pigehoved frem. En lang Flig af et rødt Silkeshavl havde viklet sig fast i en Gren, der sprang noget længere frem end de andre, og engang imellem kom der en lille Haand og rykkede i Fligen, men det førte ikke til Andet end en lille Skylregn fra Grenen og dens Naboer. Resten af Shavlet laa stramt hen over det lille Pigehoved og skjulte det halve af Panden, skyggede over Øjnene, drejede saa pludseligt af og tabte sig mellem Bladene, men

dukkede atter op i en stor Roset af Folder under Hagen. Det lille Pigeansigt saae meget forbavset ud, men det vilde snart til at le; Smilet var allerede i Øjnene. Med Et gjorde han, der stod og sang i Regnvejret, et Par Skridt til Siden, saae den røde Flig, Ansigtet, de store brune Øjne, den lille, forbavsede, aabne Mund; øjeblikkelig blev hans Stilling forlegen, han saae forbavset ned ad sig selv; men i samme Nu lød der et lille Skrig, den fremspringende Gren svajede voldsomt, den røde Flig blev borte i et Blink, Pigeansigtet borte, og det raslede og raslede, fjærnere og fjærnere inde bag Hasselbuskene. Saa løb han. Han vidste ikke hvorfor, han tænkte slet ikke, Regnvejrslystigheden kom op i ham igjen, og han løb efter det lille Pigeansigt. Det faldt ham ikke ind, at det var en Person, han løb efter, det var kun det lille Pigeansigt. Han løb, det raslede til Højre, det raslede til Venstre, det raslede for, det raslede bag, han raslede, hun raslede, og al den Lyd og selve Løbet gjorde ham ivrig, og han raabte: »Kuk engang, ihvor Du er!« Ingen kukkede. Ved at høre sig raabe blev han ligesom lidt beklemt, men løb stadigt; saa kom der en Tanke, men kun en, og han mumlede, medens han blev

ved at løbe: »hvad skal Du sige til hende? hvad skal Du sige til hende?« Han kom hen mod en stor Busk; der havde hun skjult sig, han saae en Flig af hendes Kjole. »Hvad skal Du sige til hende? hvad skal Du sige til hende?« blev han ved at mumle, alt medens han løb. Han kom hen til Busken, drejede hurtigt af, løb videre, mumlende det Samme, kom ud paa en bred Gang, løb lidt henad den, standsede pludseligt og brast i Latter, gik stille smilende et lille Stykke videre og lo saa af alle Kræfter, og saaledes blev han ved hele Hegnet igjennem.

* * *

Saa var det en smuk Efteraarsdag, Løvfaldet var i fuld Gang, og Vejen ned til Søen var helt dækket af Elmens og Ahornens citrongule Blade, og hist og her var der ogsaa Pletter af mørkere Løv. Det var saa behageligt, saa renligt at gaa paa dette Tigerskindstæppe og se paa, hvorledes Bladene sneede ned, og Birken saae endnu finere og lettere ud med saa Lidt paa Grenene, og Rønnen tog sig saa prægtig ud med de tunge røde Bærklaser. Og Himlen var saa blaa, saa

blaa, og Skoven syntes meget større, man kunde se saa langt ind mellem Stammerne. Saa var der ogsaa det, at det snart var forbi Altsammen. Skov, Mark, Himmel, fri Luft og det Hele, snart skulde det vige for Lampernes, Gulvtæppernes og Hyacinthernes Tid. Derfor gik Justitsraaden fra Kap Trafalgar og hans Datter nedad Søen til, medens Vognen blev holdende hos Sognefogdens.

Justitsraaden var en Ven af Naturen, Naturen var ganske særdeles, Naturen var en af Tilværelsens skjønneste Sirater. Justitsraaden protegerede Naturen, han forsvarede den mod det Kunstige; Haver var ikke Andet end fordærvet Natur, men Haver med Stil i det var vanvittig Natur; der var ingen Stil i Naturen, Vorherre havde viseligen gjort Naturen naturlig, ikke Andet end naturlig. Naturen var det Ubundne, det Ufordærvede; men ved Syndefaldet var Civilisationen kommen over Menneskene; nu var Civilisationen bleven til en Fornødenhed, men det var bedre, om den ikke havde været det; Naturtilstanden var noget ganske Andet, ganske noget Andet. Justitsraaden skulde ikke have Noget imod at ernære sig af at gaa omkring i Lammeskindspels og skyde Harer og Snepper og Brokfugle og Ryper og

Dyrekøller og Vildsvin. Nej, Naturtilstanden var nu engang en Perle, formelig en Perle.

Justitsraaden og hans Datter gik ned mod Søen. Den havde allerede længe blinket frem mellem Grenene, men nu kom den helt tilsyne, da de drejede om Hjørnet, hvor den store Poppel staar. Der var den, med store Flager af spejlklart Vand, med takkede Tunger af graablaat kruset Vand, med Bælter, der vare blanke, og Bælter, der vare krusede, og Sollyset hvilede i det Blanke og flimrede i det Krusede. Den drog Blikket henover sin Flade, førte det langs med sine Bredder ad langsomt rundede Buer, ad hurtigt brudte Linier, svingede det udenom de grønne Næs, slap saa Blikket og blev borte inde i store Bugter, men tog Tanken med sig. — Sejle! var der Baade at faa tilleje?

Nej, der var ikke, sagde en lille Fyr, der havde hjemme i det hvide Landsted og stod og slog Smut nede ved Stranden. Var der slet ingen Baade? Jo, det var der rigtignok; der var jo Møllerens, men den kunde ikke faas; Møller-ren vilde ikke have det, Møllerens Niels havde nær faaet Prygl, da han laante den ud sidst, det kunde slet ikke hjælpe at tænke paa den; men der var jo Herren, som boede oppe hos Nikolaj

Skovløbers, han havde en udmærket Baad, en, der var sort foroven og rød i Bunden, og den laante han Alle og Enhver.

Justitsraaden og hans Datter gik op mod Nikolai Skovløbers. Noget borte fra Huset traf de en lille Pige, som hørte Nikolais til, og hende bad de løbe ind og spørge, om de kunde faa Herren i Tale. Hun løb, som om det var ilde fat, løb baade med Arme og Ben, indtil hun kom til Døren, saa satte hun det ene Ben op paa det høje Dørtrin og bandt sit Hosebaand, og styrtede saa ind i Huset; kom straks tilbage med to Døre aabne efter sig og raabte, inden hun vel havde naaet Dørtrinet igjen, at Herren kom øjeblikkelig, saa satte hun sig ved Siden af Døren op imod Væggen og tittede under sin ene Arm op paa de Fremmede.

Herren kom, og viste sig at være et højt, kraftigt bygget Menneske paa et Par og tyve Aar. Justitsraadens Datter blev lidt forskrækket, da hun i ham gjenkjendte Mennesket, der havde sunget i Regnvejret. Men han saae saa rar og fraværende ud; det var tydeligt, at han kom lige fra en Bog, det kunde man se paa Udtrykket i hans Øjne, paa hans Haar og paa hans Hænder, der slet ikke vidste, hvor de var.

Justitsraadens Datter nejede overgivent for ham og raabte: »Kukuk« og lo.

»Kukuk?« spurgte Justitsraaden.

Men det var jo det lille Pigeansigt; Mennesket blev ganske rød og søgte at faa Noget sagt, da Justitsraaden kom med et Spørgsmaal om Baaden. Jo den stod til Tjeneste. Men hvem der skulde ro? Jo det skulde han, sagde Frøkenen, hun brød sig ikke om, hvad Fader sagde, det var lige meget, at det gjorde Herren Ulejlighed, for han var undertiden ikke bange for at gjøre andre Folk Ulejlighed. Saa gik de ned til Baaden og gav Justitsraaden Forklaring paa Vejen. De kom i Baaden og vare allerede et godt Stykke ude, før Frøkenen havde faaet sig sat i Lave og fik Tid til at tale.

»Naa«, sagde hun, »det var vist noget meget Lærdt, De sad og læste, da jeg kom og kukkede Dem ud at sejle?«

»Ro, mener De. Lærdt! det var »Historien om Ridder Peder med Sølvnøglen og den skjønne Magelone«.«

»Af hvem er den?«

»Den er Ingen af; det er det Slags Bøger aldrig. Vigoleis med Guldhjulet er heller ikke af Nogen, og Skytten Bryde lige saadan.«

»Jeg har aldrig hørt de Titler før.«

»Aa, sæt Dem lidt mere til den Side, ellers kan vi ikke komme til at ligge lige. Nej! det er saa rimeligt, det er slet ikke fine Bøger, det er nogle, man kjøber paa Markederne af Visekoner.«

»Det var da underligt; læser De altid saadanne Bøger?«

»Altid? jeg læser ikke mange Bøger mellem Aar og Dag, og jeg holder egenlig mest af det Slags, hvor der er Indianere i.«

»Men Digterværker? Oehlenschläger, Schiller og de Andre?«

»Jo, jeg kjender dem nok; vi havde et helt Skab af dem hjemme, og Frøken Holm — min Moders Selskabsdame — læste højt af dem efter Frokost og om Aftenen; men jeg kan ikke sige, jeg syntes om dem — jeg kan ikke lide Vers.«

»Ikke lide Vers! — De sagde havde, lever deres Fru Moder ikke?«

»Nej, og min Fader heller ikke.«

Dette blev sagt i en noget mut, afvisende Tone, og Samtalen standsede for en Tid, og lod de mange smaa Lyde, som Baadens Bevægelse gjennem Vandet frembragte, høres tydeligt. Frøkenen brød Tavsheden:

»Holder De af Malerier?«

»Altertavler? aa, jeg veed ikke.«

»Ja, eller andre Billeder, Landskaber for Eksempel?«

»Maler man ogsaa dem? ja, det er sandt, det veed jeg jo nok.«

»De gjør vist Nar ad mig?«

»Jeg! jo det er nok En af os!«

»Men er De da ikke Student?«

»Student! hvor skulde jeg være bleven det fra! nej, jeg er Ingenting.«

»Ja, Noget maa De da være. De maa da bestille Noget?«

»Hvorfor det?«

»Jo, for det — det gjør alle Mennesker.«

»Bestiller De da Noget?«

»Aa ja! men De er da heller ingen Dame.«

»Nej, Gudskelov!«

»Tak!«

Han holdt op at ro, trak Aarerne lidt i Vejret, saae hende op i Ansigtet og sagde:

»Hvad mener De med det? — nej, De maa ikke være vred paa mig; jeg skal sige Dem Noget, jeg er saadan en løjerlig En. De kan slet ikke forstaa det. De tror nu, fordi jeg ser fin ud i Klæder, at jeg derfor ogsaa skal være en fin Mand. Min Fader var en fin Mand, og det

er blevet mig sagt, at han kunde saa uhyre Meget, og det kunde han vel ogsaa, da han var Amtmand. Jeg kan Ingenting, for Moder og jeg føjede hinanden i Alt, og jeg brød mig ikke om at lære det, man lærer i Skoler, og gjør det da heller ikke endnu. Aa, De skulde have set min Moder; det var saadan en lille, lille Dame, allerede da jeg var tretten Aar, kunde jeg bære hende ned i Haven. Hun var saa let; i de sidste Aar sad hun tidt paa min Arm hele Haven og Parken rundt. Jeg ser hende med sine sorte Dragter og mange brede Kniplinger....«

Han greb Aarerne og roede voldsomt til. Justitsraaden blev lidt urolig, da han saae Vandet gaa saa højt op paa Bagstavnen, og mente, de maatte se at komme i Land; og indad gik det.

»Sig mig,« spurgte Frøkenen, da den stærke Roning var sagtnet lidt, »tager De tidt til Byen?»

»Jeg har aldrig været der.«

»Aldrig været der! og De bor her kun tre Mil derfra«.

»Jeg bor ikke her altid, jeg bor alle mulige Steder, siden min Moder døde, men til Vinter tager jeg til Byen for at lære at regne.«

»Mathematik?«

»Nej, Trælast,« sagde han og lo, »ja, det forstaar De ikke; jo jeg skal sige Dem, naar jeg bliver myndig, vil jeg kjøbe en Slup og sejle paa Norge, og saa maa jeg kunne regne for Told og Klarerings Skyld.«

»Har De virkelig Lyst til det?«

»Aa, der er prægtigt paa Søen, der er saadant et Liv i at sejle — saa, der har vi Broen.«

Han lagde til; Justitsraaden og hans Datter steg i Land, efter at have taget det Løfte af ham, at han vilde se hen til dem paa Kap Trafalgar. Saa gik de op til Sognefogdens, men han roede ud over Søen. Oppe ved Poplen kunde de endnu høre Aaretagene.

* * *

»Hør Kamilla!« sagde Justitsraaden, der havde været ude at lukke Yderdøren af, »sig mig,« sagde han, idet han slukkede sin Haandlampe med Kammen af Nøglen, »hed den Rose, de havde hos Karlsens, Pompadour eller Maintenon?«

»Cendrillon,« svarede Datteren.

»Det er rigtig, det hed den ogsaa — naa

— vi maa vel se at komme til Ro; god Nat, min Pige; god Nat og sov vel.«

Da Kamilla var kommen op paa sit Værelse, rullede hun Gardinet op, støttede sin Pande mod den kolde Rude og nynnede Elisabeths Sang af Elverhøj. Ved Solnedgang var det begyndt at lufte lidt op, og enkelte hvide Smaaskyer joge, belyste af Maanen, henimod Kamilla. Hun stod længe og saae paa dem, fulgte dem langt borte fra og nynnede højere og højere, jo nærmere de kom, tav et Par Sekunder, naar de bleve borte over hende, søgte nye og fulgte saa dem. Med et lille Suk rullede hun Gardinet ned igjen. Hun gik hen til Tojletbordet og støttede Albuerne paa det, lænede sit Hoved mod de foldede Hænder og saae ind i Spejlet paa sit Billede uden egenlig at se det.

Hun tænkte paa en høj, ung Mand, der gik med en syg, lille, sortklædt Dame i sine Arme, hun tænkte paa en høj, ung Mand, der styrede et lille Fartøj ind imellem Klipper og Skjær i en forrygende Storm. Hun hørte en hel Samtale om igjen. Hun rødmede: Eugen Karlsen vilde have troet, Du gjorde Kur til ham. Ved en lille skinsyg Idee-Association fortsatte hun: Klara vilde aldrig blive løbet efter i Regnvejr ude i en

Skov, vilde ikke have opfordret en Fremmed — ligefrem opfordret — til at sejle med sig ovenikjøbet. »Dame til Fingerspidserne« havde Karlsen sagt om Klara, det var en Reprimande til Dig, lille Kamilla-Bondepige. Saa klædte hun sig af med affekteret Langsomhed, gik i Seng, tog en lille elegant Bog fra Etagèren ved Sengen, slog op paa den første Side og læste et lille skrevet Digt igjennem med en træt, bitter Mine, lod Bogen falde paa Gulvet og brast i Graad; saa tog hun sagtmodig Bogen op igjen, lagde den paa sin Plads og slukkede Lyset; laa saa lidt og saae trøstesløs paa det maanebelyste Rullegardin, og sov endelig ind.

Ikke mange Dage efter begav »Regnvejrsmanden« sig paa Vejen til Kap Trafalgar. Han mødte en Bondemand, der kjørte med et Læs Rughalm, og fik Lov til at sidde op. Saa lagde han sig paa Ryggen i Halmen og saae op paa den skyløse Himmel. Den første Halvmilsvej laa han og lod sine Tanker gaa og komme som de vilde, de vare forøvrig ikke meget forskjellige, de fleste kom og spurgte om, hvordan et Menneske kunde være saa vidunderlig smukt, og gik og forundrede sig over, at det kunde være en underholdende Beskæftigelse for flere Dage at

gjenkalde sig et Ansigts Træk, Miner og Farveskiftninger, et Hoveds og et Par Hænders smaa Bevægelser, og en Stemmes forskjellige Tonefald. Men saa pegede Bonden med Pidsken efter et Skifertag en Fjerdingvej borte og sagde, at det var Justitsraadens, og saa kom den gode Mogens op af Halmen og stirrede ængstelig efter Taget, fik en underlig Følelse af Beklemthed, forsøgte paa at forestille sig, at der var Ingen hjemme, men blev haardnakket trukket ind i den Forestilling, at der var stort Selskab, og kunde ikke komme ud af den igjen, uagtet han talte, hvor mange Køer Landlyst havde paa Græs og hvor mange Grusdynger han kunde se langs med Vejen. Omsider holdt Bonden stille der, hvor en lille Vej løb ned til Landstedet, og Mogens lod sig glide nedad Læsset og gav sig til at børste Halmstumperne af sig, medens Læsset knasede langsomt afsted henover Vejens Grus. Han nærmede sig Havelaagen Fod for Fod, saae et rødt Shavl blive borte bag Balkonvinduerne, en lille forladt hvid Sykurv paa Balkonranden og Ryggen af en gyngende, tom Gyngestol. Han traadte ind i Haven, stadig med Blikket fæstet paa Balkonen, hørte Justitsraaden sige Goddag, vendte Hovedet efter Lyden, og saae ham staa

og nikke med Favnen fuld af tomme Urtepotter. Saa sagde de Et og Andet, og saa kom Justitsraaden ind paa at udvikle, hvorledes man nok paa en vis Maade kunde sige, at den gamle Kasteforskjel mellem Træsorterne var bleven ophævet ved Podningen, men at denne forøvrig var ham meget imod. Saa kom Kamilla langsomt henimod dem med et stikkende blaat Shavl om sig. Hun havde Armene viklet ind i Shavlet og hilste med en lille Hovedbevægelse og et mat Velkommen. Justitsraaden gik med sine Urtepotter; Kamilla stod og saae over Skulderen op mod Balkonen, Mogens saae paa hende. Hvordan han havde havt det siden Forleden. Jo, han havde hverken fejlet det Ene eller det Andet. Roet meget? Aa ja, som han plejede, maaske ikke slet saameget. Hun drejede Hovedet om mod ham, saae koldt paa ham, holdt Hovedet lidt til Siden og spurgte med halvtlukkede Øjne og et mat Smil, om det da var den skjønne Magelone, der havde lagt Beslag paa ham. Han vidste ikke, hvad hun mente, men han troede det næsten. Saa stode de nogen Tid og sagde Ingenting. Kamilla gik et Par Skridt henimod et Hjørne, hvor der stod en Bænk og en Havestol, hun satte sig paa Bænken og bad ham, da

hun havde sat sig, idet hun saae paa Stolen, om at tage Plads, han maatte jo være træt efter den lange, lange Tour. Han satte sig paa Stolen.

Troede han der blev Noget af den paatænkte Forbindelse? Det var ham maaske ligegyldigt? Naturligvis brød han sig ikke om Kongehuset? Han hadede selvfølgelig Aristokratiet? Der var kun faa unge Herrer, der ikke troede, at Demokratiet var Gud veed hvad. Han var sagtens af dem, der ikke tiltroede Kongehusets Familjeforbindelser nogensomhelst politisk Betydning? Maaske han dog tog Fejl. Man havde dog set.... Hun standsede pludselig forundret over, at Mogens, der i Begyndelsen havde været lidt forskrækket over alt det Meget, nu saae helt fornøjet ud. Han skulde da ikke sidde og more sig over hende? hun blev ganske rød.

»Interesserer De Dem meget for Politik?« spurgte hun ængsteligt.

»Ikke det Mindste.«

»Men, hvorfor lader De mig saa sidde og politisere en Verdens Tid?«

»Aa, De siger det saa smukt Altsammen, det er ligemeget, hvad De saa taler om.«

»Det er virkelig ingen Kompliment.«

»Jo, det er det,« forsikrede han ivrigt, da han syntes, hun saae hel fornærmet ud.

Kamilla brast i Latter, sprang op og løb sin Fader imøde, tog ham under Armen og fulgte saa med ham hen til den forbavsede Mogens.

Da Middagen var overstaaet og de havde drukket Kaffe oppe paa Balkonen, foreslog Justitsraaden en Spadseretour. De gik da alle Tre ad den lille Vej, over Hovedlandevejen og ad en smal Sti, hvor der var Rugstubber paa begge Sider, over Stenten ind i Hegnet. Der stod Egen og alt det Andet, der var endog Konvolvulus i Tjørnehækken endnu. Kamilla bad Mogens tage nogle af dem til hende. Han rev dem af allesammen og kom tilbage med hele Haanden fuld.

»Tak, jeg skal ikke have saamange,« sagde hun, tog nogle faa og lod Resten falde paa Jorden.

»Saa vilde jeg ønske, jeg havde ladet dem sidde,« sagde Mogens alvorligt.

Kamilla bukkede sig ned og begyndte at samle dem op igjen. Hun havde ventet, at han vilde have hjulpet hende, og saae forbavset op efter ham, men han stod ganske rolig og saae ned paa hende. Ja, hun var nu engang begyndt

paa det, saa hun maatte blive ved, og samlede bleve de; men saa talte hun rigtignok heller ikke til Mogens en lang, lang Tid, ja saae ikke engang til den Side, han var. Men de maa være blevne forligte, thi da de paa Hjemvejen kom til Egen igjen, gik Kamilla hen under den og saae op i dens Krone, trippede fra den ene Side til den anden og slog ud med Hænderne og sang, og Mogens maatte gaa hen i Hasselbuskene og se, hvorledes han havde taget sig ud. Med Et løb Kamilla henimod ham, men Mogens faldt ud af Rollen og glemte baade at skrige og løbe, og saa erklærede Kamilla leende, at hun var meget misfornøjet med sig selv og at hun ikke havde tiltroet sig den Dristighed at blive staaende, naar saadan et forfærdeligt Menneske, og saa pegede hun paa sig selv, kom stormende imod hende. Men Mogens erklærede, at han var meget godt fornøjet med sig.

Da han mod Solnedgang skulde hjem, fulgte Justitsraaden og Kamilla ham paa Vej. Og da de gik hjemad, sagde hun til sin Fader, at de vist burde bede det ensomme Menneske ret tidt i den Maanedstid, der endnu kunde være Tale om at blive paa Landet, for han kjendte jo slet ingen Mennesker herude, og Justitsraaden sagde

ja, og smilede over at blive antaget for saa godtroende, men Kamilla gik og saae blidt alvorlig ud for ikke at komme til at tvivle paa, at hun jo var Medlidenheden i egen skære Person.

Det blev nu virkelig saa mildt Efteraarsvejr, at Justitsraadens blev paa Kap Trafalgar en hel Maaned endnu, og Medlidenheden førte til, at Mogens kom der to Gange i den første Uge og omtrent hver Dag i den tredje.

Det var en af det gode Vejrs sidste Dage, det havde regnet tidlig om Morgenen og været overtrukkent til langt hen paa Formiddagen, men nu var Solen kommen frem, og den skinnede saa stærkt og varmt, at de vaade Havegange, Græsplænerne og Træernes Grene stode i en fin let Damp. Justitsraaden gik og skar Asters af, Mogens og Kamilla var henne i et Hjørne af Haven for at plukke nogle sene Vinteræbler ned. Han stod oppe paa et Bord med en Kurv paa Armen, hun stod paa en Stol og holdt i Fligene af et stort hvidt Forklæde.

»Naa, hvad blev det saa til!« raabte hun utaalmodigt til Mogens, der havde brudt af i det Eventyr, han fortalte, for at faa fat i et Æble, der hang højt oppe.

»Jo,« fortsatte han, »saa begyndte Bonden

da at løbe tre Gange rundt om sig selv og synge: »til Babylon! til Babylon! med en Jernring gjennem mit Hoved.« Saa fløj han og hans Kviekalv, hans Oldemoer og hans sorte Hane; de fløj over Have, saa brede som Arup Vejle, over Bjerge, saa høje som Jannerup Kirke, henover Himmerland og gjennem det Holstenske lige til Verdens Ende. Der sad Trolden og spiste Davre; han var lige færdig, da de kom.

»Du skulde være lidt gudfrygtig, Fa'erlil,« sagde Bonden, »ellers kunde det være, Du kom Himmerig forbi.«

Ja han vilde gjerne være gudfrygtig.

»Saa maa Du læse fra Bords,« sagde Bonden.... »Nej jeg vil ikke fortælle mere,« sagde Mogens utaalmodigt.

»Naa, ja saa lad være,« sagde Kamilla og saae forbavset op paa ham.

»Jeg kan ligesaa gjærne sige det straks,« vedblev Mogens, »jeg vil spørge Dem om Noget, men De maa ikke le ad mig.«

Kamilla hoppede ned af Stolen.

»Sig mig! — nej jeg vil selv sige Noget, — her er Bordet og der er Gjærdet, vil De ikke være min Kjæreste, saa springer jeg min Vej med Kurven over Gjærdet og bliver borte. En.«

Kamilla skottede op til ham og saae Smilet forsvinde fra hans Ansigt.

»To.«

Han var ganske bleg af Bevægelse.

»Ja,« hviskede hun, slap Fligene af Forklædet, saa Æblerne trillede til alle Verdens Kanter, og saa løb hun.

Men hun løb ikke fra Mogens.

»Tre,« sagde hun, da han naaede hende, men han kyssede hende alligevel.

Justitsraaden blev forstyrret i sine Asters, men Amtmandens Søn var en altfor mageløs Blanding af Natur og Civilisation, til at Justitsraaden skulde ville gjøre Vanskeligheder.

* * *

Det var sidst paa Vinteren; det store, tykke Snelag, der skyldtes en hel Uges idelige Fygen, var raskt i Færd med at smelte bort. Luften var fuld af Sol og af Gjenskin fra den hvide Sne, der i store, funklende Draaber dryppede ned forbi Vinduerne. Derinde i Stuen vare alle Former og Farver vakte, alle Linjer og Omrids vare som levende: det Flade bredte sig, det

Buede krummede sig, det Skraa gled og det Brudte brødes. Alle grønne Toner myldrede mellem hinanden paa Blomsterbordet lige fra de blødeste mørkegrønne til det skarpeste Gulgrønt. De brunrøde Toner flød i Flammer henover Mahognibordets Plade, og Guld gnistrede og funklede fra Nips, fra Rammer og Lister, men paa Gulvtæppet brødes alle Farver i een lystig, lysende Tummel.

Kamilla sad ved Vinduet og syede, og hun og Gratierne paa Konsolen vare helt indhyllede i et rødligt Lys fra de røde Gardiner, og Mogens, der vandrede langsomt frem og tilbage paa Gulvet, gik hvert Øjeblik ud og ind af skraa Lysstøtter af svagt-regnbuefarvet Støv.

Han var i et snaksomt Hjørne.

»Jo,« sagde han, »det er et eget Slags Folk, dem I omgaas; der er ikke den Ting til mellem Himmel og Jord, de ikke er færdige med i en Haandevending, det er lavt og det er ædelt, det er det Dummeste, der er gjort siden Verdens Skabelse, og det er det Klogeste, det der er saa grimt, saa grimt, og det der er saa kjønt, saa det ikke kan siges, og Alt det er de Allesammen enige om, det er, ligesom de havde en bestemt Tabel eller saadan Noget, som de reg-

nede det ud efter, for de faa Allesammen det samme Facit, ihvad det saa er. — Hvor de ligner hinanden, de Mennesker! Allesammen veed de det Samme og taler de om det Samme, de har Allesammen de samme Ord og de samme Meninger.«

»Du vil da ikke,« indvendte Kamilla, »sige, at Karlsen og Rønholt mener det Samme?«

»Ja de er nu de Dejligste af dem Allesammen, de høre til forskjellige Partier! deres Grundanskuelser er saa forskjellige som Nat og Dag! nej, de er ikke, de er saa enige, saa det er en Lyst, maaske der er en lille Stump, de virkelig er uenige om, maaske det blot er en Misforstaaelse, men det er Gud hjælpe mig en ren Komedie at høre dem, det er ligesom de havde aftalt at gjøre alt Muligt for ikke at blive enige; de begynde med at raabe højt, saa tale de sig straks hidsige, saa siger den Ene i Hidsighed Noget, han ikke mener, saa siger den Anden det stik Modsatte, som han heller ikke mener, og saa angriber den Ene det, den Anden ikke mener, og den Anden det, den Ene ikke mener, og saa er Spillet gaaende.«

»Men hvad har de da gjort Dig?«

»De ærgre mig, disse Karle, naar man ser dem i Ansigtet, er det ligesom man fik Brev paa, at der for Eftertiden ikke skal ske noget Mærkeligt i Verden.«

Kamilla lagde Sytøjet fra sig, gik hen og tog fat i Fligene af hans Frakkekrave og saae skjælmsk spørgende op paa ham.

»Jeg kan ikke fordrage den Karlsen,« sagde han gnavent og slog med Hovedet.

»Naa! og saa?«

»Og saa er Du saa meget, meget sød,« mumlede han komisk kjælent.

»Og saa?«

»Og saa,« brusede han op, »saa ser han paa Dig og hører paa Dig og taler med Dig paa en Maade, jeg ikke kan lide; han skal lade være, skal han, for Du er min og ikke hans. Ikke sandt! Du er ikke hans, slet ikke hans. Du er min, Du har forskrevet Dig til mig, som Doktoren til Fanden, Du er min med Sjæl og Krop, med Hud og Haar, lige lukt ind i al Evighed.«

Hun nikkede lidt ængsteligt op imod ham, saae trofast op paa ham, fik Taarer i Øjnene og gjemte sig saa ind til ham, og han slog Armene om hende, bøjede sig ned over hende og kyssede hende paa Panden.

Samme Dags Aften fulgte Mogens Justitsraaden til Posten, der var nemlig kommet en pludselig Ordre til Justitsraaden om en Embedsrejse, han skulde foretage. Næste Dags Morgen skulde Kamilla derfor tage ud til sin Tante og blive der, til han kom igjen.

Da Mogens havde faaet sin tilkommende Svigerfader afsted, gik han hjemad og tænkte paa, at han ikke skulde se Kamilla i flere Dage. Han drejede ned ad den Gade, hvor hun boede. Den var lang og smal og kun lidet befærdet. En Vogn rumlede bort i den fjærneste Del af den; den Vej var der ogsaa Lyd af Fodtrin, der tabte sig. Nu hørte han kun en Hund gjø inde i Bygningen bagved sig. Han saae opad Huset, hvor Kamilla boede: der var som sædvanlig mørkt i den nederste Etage, og de hvidtede Ruder fik kun lidt uroligt Liv ved det flagrende Skjær fra Lygten paa Nabohuset. I anden Etage stode Vinduerne aabne, og i et af dem stak der en hel Tylvt Bræder frem over Karmen. Hos Kamilla var der mørkt, ovenover var der mørkt, kun i det ene Kvistvindu var der et hvidgyldent Skjær fra Maanen. Ovenover Huset vare Skyerne i vild Flugt. I Bygningerne paa begge Sider vare Ruderne oplyste.

Det mørke Hus gjorde Mogens sørgmodig, det stod der saa forladt og trøstesløs; de aabne Vinduer klirrede med deres Kroge, Vandet løb monotont trommende ned i Tagrenden, nu og da faldt der et Sted, han ikke kunde se, en Smule Vand med en hul, blød Lyd, og Luften susede tungt gjennem Gaden. Det mørke, mørke Hus! Mogens fik Taarer i Øjnene, det trykkede ham for Brystet, og der kom en underlig dunkel Forestilling om, at han havde Noget at bebrejde sig overfor Kamilla. Saa kom han til at tænke paa sin Moder og fik Længsel efter at lægge sit Hoved i hendes Skjød og græde ud.

Saaledes stod han længe, med Haanden trykket mod Brystet, indtil en Vogn kom kjørende i skarpt Trav gjennem Gaden, saa gik han efter den og hjem. Han maatte længe staa og ruske i Gadedøren, før den gik op, saa løb han nynnende opad sine Trapper, og da han var kommen ind, kastede han sig paa Sofaen med en af Smollets Romaner i Haanden og læste og lo til over Midnat.

Endelig blev det for koldt i Værelset, han sprang op og gik trampende frem og tilbage for at faa Kulden bort. Han standsede ved Vinduet: Himlen var paa den ene Kant saa lys, at de

snedækte Tage smeltede sammen med den; paa den anden Kant drev der nogle lange Skyer, og under dem havde Luften et underlig rødligt Skjær, et usikkert bølgende Skjær, en rød rygende Taage; han rev Vinduet op, der var Ildløs henad Justitsraadens til. Nedad Trappen, henad Gaden, saa hurtigt han kunde; nedad en Tværgade, gjennem en Sidegade, og saa ligefrem; endnu kunde han Intet se, men da han drejede omkring Hjørnet, saae han det brandrøde Skjær. En Snes Mennesker klamprede enkeltvis nedad Gaden. Idet de løb forbi hinanden, spurgte de, hvor Ilden var. Der blev svaret: Raffinaderiet. Mogens blev ved at løbe ligesaa hurtig som før, men langt lettere om Hjertet. Endnu et Par Gader, der blev flere og flere Folk, og de talte om Sæbefabriken. Den laa ligeoverfor Justitsraadens. Mogens løb som rasende. Der var kun en skraa Tværgade tilbage, den var aldeles fyldt med Folk, rolige, velklædte Mandfolk, pjaltede, gamle Koner, der stode og talte i en langsom klynkende Tone, raabende Læredrenge, udmajede Piger, der hviskede til hinanden, Sjovere, der stode støt og sagde Vittigheder, forbavsede Drukkenbolte og Drukkenbolte, der skjændtes, hjælpeløse Politibetjente og Drosker, der hverken kunde komme

frem eller tilbage. Mogens vred sig gjennem Hoben. Nu var han ved Hjørnet; Gnisterne dalede langsomt ned over ham. Opad Gaden; det føg med Gnister, Ruderne glødede paa begge Sider, Fabriken brændte, Justitsraadens brændte, og Nabohuset brændte ogsaa. Alting var Røg, Ild og Forvirring, Raaben, Banden, Tagsten, der raslede ned, Øksehug, Træ, der splintredes, Ruder, der klirrede, Straaler, der hvislede, spruttede og plaskede, og mellem Alt dette Pumpeslagenes regelmæssige, dumpe Hulken. Møbler, Sengeklæder, sorte Hjælme, Stiger, blanke Knapper, oplyste Ansigter, Hjul, Reb, Sejldug, underlige Instrumenter; Mogens styrtede mellem det, over det, under det Altsammen, fremad mod Huset.

Facaden var stærkt oplyst af Flammerne fra den brændende Fabrik, Røgen piblede frem mellem Tagstenene og væltede ud af første Sals aabne Vinduer; derinde buldrede og knitrede Ilden; der kom en langsomt bragende Lyd, der gik over til Rullen og Knækken og endte med et dumpt Drøn; Røg, Gnister og Flammer pintes voldsomt ud af alle Husets Aabninger, og saa begyndte Luerne at spille og smælde med dobbelt Styrke og dobbelt Klarhed. Det var den

midterste Del af Førstesals-Loftet, der faldt. Mogens greb med begge Hænder fast i en stor Brandstige, der støttede op mod den Del af Fabriken, der endnu ikke stod i Flammer. Et Øjeblik holdt den sig lodret, men saa faldt den fra ham over paa Justitsraadens Hus og stødte en Karm ind oppe paa anden Sal. Mogens sprang op ad Stigen og ind gjennem Aabningen. Det første Øjeblik maatte han lukke Øjnene for den skarpe Trærøg; og den tunge, kvælende Em, der steg op fra det forkullede Tømmer, som Vandstraalerne havde naaet, tog Vejret fra ham. Han var i Spisestuen. Væggen ind til Dagligstuen var næsten helt falden. Dagligstuen var et stort glødende Dyb, Luerne nede fra Grunden af Huset sloge engang imellem næsten op mod Loftet, de faa Fjæl, der vare blevne hængende, da Gulvet faldt, brændte med klare, hvidgule Flammer, Skygger og Flammeskjær bølgede over Vægene, Tapetet rullede sig hist og her sammen, fængede og fløj i brændende Flager ned i Dybet, og opad løse Lister og Skilderiernes Rammer slikkede vævre gule Flammer. Mogens krøb over Brokker og Brudstykker af den indstyrtede Væg hen til Randen af Dybet, dernedefra bølgede kolde og hede Luftstrømme skiftevis

mod hans Ansigt; ovre paa den anden Side var Saameget af Væggen falden, at han kunde se ind i Kamillas Værelse, medens det Stykke, der gjemte for Justitsraadens Kontor, endnu stod. Det blev hedere og hedere, Huden i Ansigtet strammede, og han mærkede, at hans Haar krøllede sig. Noget Tungt strøg over hans Skulder og blev liggende over Ryggen og trykkede ham ned mod Jorden, det var Vekselbjælken, der langsomt var gledet ned fra sin Plads. Han kunde ikke røre sig, hans Aandedræt blev tungere og tungere, og hans Tindinger bankede voldsomt; til Venstre for ham plaskede en Vandstraale mod Spisestumuren, og han gik op i det ene Ønske, at de kolde, kolde Draaber, der spredtes til alle Sider, maatte stænke hen paa ham. Da hørte han det stønne ovre paa Dybets anden Side, og han saae noget Hvidt bevæge sig paa Gulvet i Kamillas Værelse. Det var hende. Hun laa paa sine Knæ og holdt, idet hun vuggede sig i Hofterne, en Haand paa hver Side af Hovedet. Hun rejste sig langsomt og kom hen til Randen af Dybet. Hun stod stivt oprejst, Armene hang slapt ned og Hovedet ligesom vaklede paa Halsen; ganske, ganske langsomt sank hendes Overkrop forover, hendes

lange dejlige Haar fejede mod Gulvet, et kort, stærkt Blus, og det var borte, i næste Nu styrtede hun ned i Flammerne.

Mogens udstødte en klagende Lyd, kort, dyb og stærk, som et vildt Dyrs Brøl, og gjorde i det Samme en voldsom Bevægelse som for at komme bort fra Dybet; han kunde ikke for Bjælken; hans Hænder famlede over Murbrokkerne, saa ligesom stivnede de i et voldsomt Greb om dem, og saa begyndte han i regelmæssig Takt at hugge Panden mod Gruset og stønnede: Herre Gud, Herre Gud, Herre Gud!

Saaledes laa han. Efter nogen Tids Forløb mærkede han, at der var Noget, der stod og tog paa ham; det var en Brandsvend, der havde kastet Bjælken til Side og nu vilde bære ham ud af Huset; Mogens mærkede med en stærk Følelse af Uhygge, at han blev løftet op og ført afsted. Svenden bar ham hen til Aabningen; da fik Mogens en klar Fornemmelse af, at der var blevet gjort ham Fortræd, og at Svenden, der bar ham, vilde ham tillivs, han rev sig løs af hans Arme, greb en Lægte, der laa paa Gulvet, hug Svenden med den i Hovedet, saa han tumlede tilbage, kom ud af Aabningen og løb oprejst nedad Stigen, holdende Lægten over sit Hoved.

Gjennem Tumlen, Røgen, Menneskehoben, gjennem tomme Gader, over øde Pladser, ud paa Marken. Dyb Sne allevegne, lidt borte en sort Plet, det var en Grusdynge, der ragede op over Snelaget, han huggede efter den med Lægten, huggede igjen og igjen, blev ved at hugge efter den, vilde hugge den ihjel, saa den blev rent borte, vilde ogsaa løbe langt bort, løb saa rundt om den og huggede efter den som rasende, den vilde ikke, vilde ikke blive borte, han slyngede Lægten langt bort og kastede sig over den sorte Dynge for at gjøre det af med den, han fik Hænderne fulde af Smaasten, det var Grus, det var en sort Grusdynge; hvorfor laa han ude paa Marken og rev i en sort Grusdynge? — Han lugtede Røgen, Flammerne blinkede om ham, han saae Kamilla synke ned i dem, han skreg og styrtede afsted over Marken. Han kunde ikke blive fri for Synet af Flammerne, han holdt sig for Øjnene: Flammer, Flammer! kastede sig paa Jorden og trykkede Ansigtet ned i Sneen: Flammer! sprang op, løb tilbage, løb frem, drejede af: Flammer overalt; afsted stod det henover Sneen forbi Huse, forbi Træer, forbi et forfærdet Ansigt, der stirrede ud gjennem en Rude, udenom Stakke og gjennem Gaarde, hvor Hunde tudede op og

sled i deres Lænker. Han løb omkring en Forhus-Længe og stod pludseligt foran et stærkt og uroligt oplyst Vindue, det Lys gjorde ham godt, Flammerne veg for det; han gik hen til Vinduet og saae ind, det var et Bryggers, en Pige stod ved Gruen og rørte i Kjedlen; Lyset, hun holdt i Haanden, skinnede lidt rødligt i den stærke Em, en anden Pige sad og nebbrede Fjerkræ, og en tredje sved det over en storflammet Ild af Langhalm; Flammerne bleve mindre, saa kom der ny Halm til, og de blussede op igjen, saa bleve de atter mindre, mindre endnu, gik ud. Mogens stødte vredt en Rude ind med Albuen og gik langsomt bort, Pigerne skreg derinde. Saa løb han til igjen, løb længe i en stille Klynken. Der kom spredte Glimt af Erindringer fra den gode Tid, og det blev dobbelt mørkt, naar de vare forbi, han kunde ikke udholde at tænke paa, hvad der var sket, det maatte ikke være sket, han kastede sig paa Knæ og vred sine Hænder mod Himlen, idet han tiggede om at faa det Skete gjort tilbage igjen. Længe slæbte han sig afsted paa Knæene og holdt Øjnene vedholdende fæstede paa Himlen, som om han frygtede, at den vilde smutte bort, for at undgaa hans Bønner, naar han ikke blev ved

at se paa den. Saa kom Billederne fra den gode Tid svævende, flere og flere i taagelyse Rækker; ogsaa var der Billeder, der skjøde op om ham i pludselig Glans, og andre svang forbi, saa ubestemt, saa fjærnt, at de vare borte, før han vel vidste, hvad det var. Han sad stille i Sneen, betagen af Lys og Lød, af Liv og Lykke, og den dunkle Angst, han i Begyndelsen havde havt for, at der skulde komme Noget og slukke det Altsammen, var forsvunden. Det var saa stille om ham, saa roligt i ham, Billederne vare borte, men Lykken var der. Saa stille! der var ingen Lyd; men Lyde spøge. Og der kom Latter og Sange, og lette Ord kom, og lette Fjed og Pumpeslagenes dumpe Hulken. Jamrende løb han sin Vej, løb langt og længe, kom til Søen og fulgte dens Bredder, indtil en Trærod fik ham til at falde, og da var han saa træt, at han blev liggende.

Med en blød klukkende Lyd skvulpede Vandet over Smaastenene, stødvis susede det let i de nøgne Grene, enkelte Krager skreg ude over Søen, og Morgenen kastede sit grelle, blaa Skjær over Skoven og Søen, over Sneen og over det blege Ansigt.

Ved Solopgang blev han funden af Hegnsmanden fra Naboskoven og baaret op til Nikolai Skovløbers, og der laa han i Uger og Dage mellem Liv og Død.

Omtrent ved den Tid, Mogens blev ført op til Nikolais, var der Opløb om en Vogn for Enden af den Gade, hvor Justitsraaden boede. Kudsken kunde ikke forstaa, hvorfor Politibetjenten vilde forhindre ham i at udføre sit lovlige Hverv, og derfor skændtes de. Det var den Vogn, der skulde hente Kamilla til hendes Tante.

* * *

»Nej! siden den stakkels Kamilla kom saa ynkeligt af Dage, har vi ikke set det Ringeste til ham.«

»Ja det er mærkeligt, hvad der kan være skjult i et Menneske. Man anede Ingenting. Saa stilfærdig og forlegen, næsten kejtet. Ikke sandt, Frue, De anede ikke det Mindste?«

»Om Sygdommen! jo Gud, hvor kan De spørge! — naa De mener, — jeg forstod Dem ikke rigtigt — det skulde have været Noget,

der laa i Blodet, noget Arveligt? — ja jeg husker, der var Noget med, at Faderen blev ført til Aarhus. Var det ikke saadan, Hr. Karlsen?«

»Nej! — jo, men det var for at blive begravet, hans første Kone ligger der. Nej, jeg tænkte paa, De veed, det forfærdelige eller — ja det forfærdelige Liv, han har ført i disse to eller halvtredje Aar.«

»Saa, næ — næ — Nej! — det veed jeg slet ikke Noget af.«

»Naa — ja — næ — det er jo ikke af de Ting, man gjerne taler om, man vil jo ikke .... naa! De forstaar; Hensyn til Næsten. Justitsraadens Familje ....«

»Ja, det har naturligvis sin Berettigelse, det, De siger, — men paa den anden Side — sig mig ganske oprigtigt, er der ikke i Tiden en falsk, en — pietistisk Bestræbelse efter at tilsløre, at tilhylle sine Medmenneskers Svagheder, og — jeg forstaar mig naturligvis ikke paa den Slags Ting — men tror De ikke, at Sandheden eller den offenlige Moral, jeg mener ikke saadan Moralitet, men — Moral, Tilstand, hvad De vil, at den lider derunder?«

»Ganske vist! og det glæder mig overordenlig saa aldeles at være enig med Dem, og i dette

Tilfælde.... Sagen er ligefrem den, at han har hengivet sig til Excesser af alle mulige Slags, har levet paa den mest ryggesløse Maade med den allerlaveste Pøbel, med Folk uden Ære, uden Samvittighed, uden Stilling, Religion eller Nogetsomhelst, Dagdrivere, Gjøglere, Krogjæster og — og i Sandhedens Navn: letfærdige Fruentimmer.«

»Og det efter at have været forlovet med Kamilla, Gud i Himlen, og efter at have ligget af Hjærnebetændelse i tre Maaneder!«

»Ja — og hvad forudsætter det ikke for Tilbøjeligheder, og hvordan mon hans Fortid har været, hvordan tror De?«

»Ja og Gud veed, hvordan det egenlig forholdt sig med ham i selve Forlovelsestiden. Han var noget fordægtig. Det er nu min Anskuelse.«

»Undskyld, Frue, og undskyld De ogsaa, Hr. Karlsen, De har taget det Hele lidt abstrakt, meget abstrakt; jeg har tilfældigvis meget konkrete Beretninger fra en Ven derovre i Jylland og kan fremstille Sagen i sine Detailler.«

»Hr. Rønholt! De vil da ikke....«

»Give Detailler! jo jeg vil, Hr. Karlsen, med Fruens Tilladelse. Tak. Han har ganske vist ikke levet, som man bør leve efter en Hjærne-

betændelse. Han har flakket Markederne rundt med et Par Svirebrødre, og skal heller ikke have været uden Berøring med Gjøglertruperne og da navnlig med deres kvindelige Personale. Maaske det var det Klogeste, om jeg løb ovenpaa og hentede min Vens Brev. Hvis De tillader? Skal være her paa Øjeblikket.«

»Synes De ikke, Hr. Karlsen, at Rønholt er sjældent elskværdig i Dag?«

»Ja! — unægtelig, men Fruen maa ogsaa erindre, at han har udtømt al sin Galde i en Artikel i Morgenavisen. At tænke sig, at man vover at fremsætte — det er rentud Oprør, Foragt for Loven, for — hm....«

»De fandt Brevet?«

»Jo jeg gjorde. Maa jeg begynde? Lad mig se — ja: »vor fælles Ven, som vi mødte ifjor i Mønsted, og som Du sagde, Du kjendte ovre fra Kjøbenhavn, har i de sidste Maaneder huseret her i Egnen, han ser ganske ud som den Gang, han er den samme blege, triste Ridder af den bedrøvelige Skikkelse. Han er den løjerligste Blanding af forceret Kaadhed og stille Haabløshed, er affekteret-hensynsløs og brutal overfor sig selv og Andre, er stille og ordknap, og synes, skjønt han ikke gjør Andet

end svire og sværme, aldeles ikke at more sig; det bliver ved det, jeg allerede den Gang sagde, at han har den fikse Idee at anse sig for personlig fornærmet af Tilværelsen. Hans Omgang var her navnlig en Pranger, Krodegnen kaldet, fordi han altid synger og altid er paa Svir, og en forsoren, opløben Mellemting af Matros og Bissekræmmer, bekjendt og frygtet under Navn af Peer Styrløs, desuden Skjøn Abelone; i den sidste Tid maatte denne dog vige Pladsen for et mørkt Fruentimmer, der hørte til en Gjøglerbande, som i længere Tid har lyksaliggjort os med Forestillinger i Kraftkunst- og Linjedands. Du har set det Slags Fruentimmer, med skarpe, gule, tidligtældede Ansigter, Mennesker, der ere ødelagte af Brutalitet, Armod og fattige Laster og til Overflod altid klædte i luvslidt Fløjel og smudsigt Rødt. Der har Du Banden. Jeg forstaar ikke vor Vens Passion, det er godt nok, at Kjæresten kom saa ynkeligt af Dage, det forklarer dog ikke Sagen. Du skal dog endnu høre, hvordan han forlod os. Vi havde Marked et Par Mil herfra; han, Styrløs, Prangeren og Fruentimmeret sade i et Værtshustelt og svirede til langt ud paa Natten. Klokken tre eller saa bleve de endelig færdige til at tage afsted. De

kom da paa Vognen, og det gaar saa meget godt, men saa drejer vor fælles Ven af fra Landevejen og kjører afsted med dem over Marker og Heder, alt hvad Hestene springe kunde. Vognen slynges fra den ene Side til den anden. Det bliver omsider Prangeren for broget, og han raaber, at han vil af. Da han er kommet af, pisker vor fælles Ven paa igjen og lader staa til lige mod en stor Lyngbakke; saa bliver Fruentimmeret bange og kommer af, nu gaar det opad Bakken og nedad den saa susende vildt, at det er et Mirakel at ikke Vognen kom ned før Hestene. Paa Opkjørselen havde Peer imidlertid listet sig af Vognen, og til Tak for Kjørselen sendte han sin store Foldekniv efter Kuskens Hoved.«

»Det stakkels Menneske!« men det er dog stygt med det Fruentimmer.«

»Afskyligt, Frue, decideret afskyligt. Mener De virkelig, Hr. Rønholt, at denne Fremstilling skulde stille dette Menneske i et bedre Lys?«

»Nej, men i et sikrere; De veed, i Mørke kan man let antage Ting for større, end de er.«

»Kan der da tænkes noget Værre?«

»Hvis ikke, er det det Værste, men De veed, man skal aldrig tro det Værste om Folk.«

»Ja, De mener egenlig, at det ikke er saa slemt det Hele, at der er noget Rask ved det, noget i eminent Forstand Plebejisk, som tiltaler Deres Hang til det Demokratiske.«

»Ser De da ikke, at han forholder sig ret aristokratisk til sine Omgivelser?«

»Aristokratisk! nej, det er dog vel paradokst. Hvis han ikke er Demokrat, saa veed jeg virkelig ikke, hvad han er.«

»Ja der er jo forresten andre Bestemmelser.«

Hvide Hægebær, blaalige Syringer, Rødtjørn og straalende Guldregn blomstrede og duftede udenfor Huset. Vinduerne stode aabne og med nedrullede Persienner. Mogens lænede sig ind over Karmen, Persiennen laa ham nedad Ryggen. Det var velgjørende for Øjet efter al den Sommersol paa Skov og Vand og i Luft at se ind i Stuens dæmpede, bløde, rolige Lys. En høj, fyldig Dame stod derinde med Ryggen til Vinduet og satte Blomster i en stor Vase. Blouselivet paa hendes blegrøde Morgenkjole samledes højt oppe under Brystet af et sort glinsende Læderbælte, paa Gulvet bag ved hende laa en

snehvid Friseerkappe, hendes store, meget blonde Haar hang i et højrødt Natnet.

»Du er noget bleg efter Sviren igaar,« var det Første, Mogens sagde.

»Godmorgen,« svarede hun, og rakte, uden at vende sig, Haanden og de Blomster, hun havde i den, henimod ham. Mogens tog en af Blomsterne. Laura drejede Hovedet halvt om imod ham, aabnede Haanden lidt og lod Blomsterne i smaa Partier falde ned paa Gulvet. Saa gav hun sig igjen til at sysle med Vasen.

»Syg?« spurgte Mogens.

»Træt.«

»Jeg spiser ikke Frokost hos Dig i Dag.«

»Ikke!«

»Vi kan heller ikke spise til Middag sammen.«

»Du skal fiske?«

»Nej! — Farvel!«

»Naar kommer Du igjen?«

»Jeg kommer ikke igjen.«

»Hvad skal nu det sige?« spurgte hun, rettede paa sin Kjole, kom hen til Vinduet og satte sig paa Stolen der.

»Jeg er kjed af Dig. — Det er det Hele.«

»Nu er Du ond, hvad er der i Vejen? hvad har jeg dog gjort?«

»Ingenting, men da vi hverken ere gifte eller gale af Kjærlighed til hinanden, kan jeg ikke se, at der er noget Mærkeligt i, at jeg gaar min Vej.«

»Er Du jaloux?« spurgte hun ganske sagte.

»Paa En som Dig! Vorherre bevare min Forstand!«

»Men hvad skal det sige Altsammen?«

»Det skal sige, at jeg er træt af din Skjønhed, at jeg kan din Stemme og dine Bevægelser udenad, og at hverken dine Luner eller din Dumhed eller din Listighed kan more mig mere. Kan Du saa sige mig, hvorfor jeg skulde blive?«

Laura græd. »Mogens, Mogens, hvor kan Du nænne det! O, hvad skal jeg, skal jeg, skal jeg, skal jeg gjøre! Bare bliv i Dag, bare i Dag, Mogens, Du maa ikke gaa fra mig.«

»Aa, det er jo Løgn, Laura, Du tror det ikke engang selv; det er ikke, fordi Du gjør saa forskrækkelig ad mig, at Du er bedrøvet; det er blot lidt Befippelse over Forandringen, Du er ængstelig for en Smule Forstyrrelse i dine daglige Vaner. Jeg kjender det saa godt, Du er ikke den Første, jeg er bleven kjed af.«

»O, bliv bare hos mig i Dag, saa skal jeg

ikke plage Dig om at blive saameget som en Time til.«

»I ere nogle Hunde, I Fruentimmer! I har ikke Ære skabt i Livet, om man saa sparker Jer bort, kommer I krybende tilbage igjen.«

»Ja, ja vi gjør, men saa bliv i Dag — hvad — bliv!«

»Bliv, bliv! nej!«

»O, Du har aldrig elsket mig, Mogens.«

»Nej.«

»Jo, Du har, Du elskede mig den Dag, det blæste saa stærkt, o, den rare Dag dernede ved Stranden, da vi sad i Ly af Baaden.«

»Tossede Tøs!»

»Bare jeg var en ordenlig Pige af fine Forældre og ikke saadan En, som jeg er, saa blev Du nok hos mig, saa nænnede Du ikke at være saa haard — og jeg, der elsker Dig saadan!«

»Det skal Du ikke.«

»Nej, jeg er ligesom det Støv, Du træder paa, mere bryder Du Dig ikke om mig. Ikke et godt Ord, bare haarde Ord; Foragt, det er godt nok til mig.«

»De Andre er hverken bedre eller værre end Du. Farvel, Laura!«

Han rakte Haanden til hende, men hun holdt Hænderne paa Ryggen og klynkede: »nej, nej, ikke Farvel! ikke Farvel!«

Mogens løftede Persiennen, gik et Par Skridt tilbage og lod den falde ned for Vinduet. Laura bøjede sig hurtigt under den udover Karmen og bad: »kom hen til mig! kom og ræk mig din Haand.«

»Nej.«

Da han var kommet noget bort, raabte hun klagende: »Farvel! Mogens.«

Han vendte sig mod Huset med en let Hilsen. Saa gik han videre: »og saadan en Pige tror endnu paa Kjærligheden! — nej, hun gjør ikke.«

* * *

Ude fra Havet trak Aftenvinden ind over Landet, og Marehalmen svang sine blege Aks og løftede lidt paa de spidse Blade, Sivene duvede, Klitsøen mørknede af tusinde fine Furer, og Aakandebladene rykkede uroligt i deres Stilke. Saa tog Lyngen til at slaa med de dunkle Toppe, og paa Sandmarkerne svajede Rødknæet lede-

løst omkring. Indover Landet! Havrenegene dukkede, den unge Kløver skjælvede paa Stubbemarken, og Hveden blev høj og lav i tunge Bølger, Tagene gav sig, Møllen knagede, Fløjene svang rundt, Røgen slog ned i Skorstenene, og Ruderne duggede.

Det susede i Glamhullerne, i Herregaardens Popler og peb i det forblæste Krat paa Bredbjærg Grønhøj. Mogens laa deroppe og saae udover den mørke Jord. Maanen var ved at faa Glans, Taagerne drev dernede i Engen. Det var saa sørgeligt det hele Liv, tomt bagved, mørkt foran. Men saadan var Livet. De, der gik og vare lykkelige, de vare ogsaa blinde. Han havde lært at se af Ulykken, Alt var uretfærdigt og løgnagtigt, den hele Jord var een stor rullende Løgn; Troskab, Venskab, Barmhjærtighed, Løgn var det, Løgn hver en Stump; men det, der kaldtes Kjærlighed, det var dog det Huleste af det Hule, Lyst var det, flammende Lyst, ulmende Lyst, osende Lyst, men Lyst og aldrig Andet. Hvorfor skulde han vide dette? hvorfor havde han ikke faaet Lov til at blive i Troen paa alle disse lueforgyldte Løgne? hvorfor skulde han se, og de Andre være blinde? han havde

Ret til Blindhed, han havde troet paa Alt, hvad der kunde troes paa.

Lysene tændtes nede i Byen.

Dernede var Hjem paa Hjem. Mit Hjem! mit Hjem! og min Barnetro paa alt det Dejlige i Verden! — Og om de nu havde Ret de Andre! om Verden var fuld af bankende Hjærter og Himlen fuld af en kjærlig Gud! Men hvorfor veed jeg da ikke det, hvorfor veed jeg noget Andet? og jeg veed noget Andet saa skærende, bittert, sandt....

Han rejste sig op, Mark og Eng laa i fuldt Maanelys for ham. Han gik ned mod Byen ad Stien langs med Herregaardshaven, gik og saae ind over Stengærdet. Inde paa en Plæne i Haven stod der en Sølvpoppel, Maanelyset faldt skarpt paa de skjælvende Blade, snart vendte de den mørke Side til, snart den hvide. Han lagde Albuerne paa Gærdet og stirrede ind paa Træet, det saae ud, som Bladene rislede ned over Grenene. Han troede at kunne høre den Lyd, Løvet frembragte. Pludselig lød det nærved med en dejlig Kvindestemme:

»Du Blomst i Dug!
Du Blomst i Dug!
Hvisk mig Drømmene dine.

Er der i dem den samme Luft,
Den samme sælsomme Elverlandsluft,
Som i mine?
Og hvisker, sukker og klager det der
Gjennem døende Duft og blundende Skjær,
Gjennem vaagnende Klang, gjennem spirende Sang:
I Længsel,
I Længsel jeg lever!«

Saa kom Stilheden igjen. Mogens trak Vejret dybt og lyttede spændt: ingen Sang; oppe ved Gaarden blev der gaaet med en Dør. Nu hørte han tydeligt Lyden af Sølvpoplens Blade. Han bøjede Hovedet mod sine Arme og græd.

Den næste Dag var en af dem, paa hvilken Eftersommeren er saa rig. Dag med rask kølig Vind, med mange store, hurtigt ilende Skyer, med evindelig Bliven mørkt og Bliven lyst, alt som Skyerne drev forbi Solen. Mogens var gaaet op paa Kirkegaarden, Herregaardshaven stødte op til den. Der saae temmelig bart ud deroppe, Græsset var nylig slaaet, bag et gammelt firkantet Jærngitter stod der en bred, lav Hyld og flagrede med sine Blade, om enkelte Grave var der Trærammer, de fleste var ellers kun lave, firkantede Tuer, nogle af dem havde Blikopstillinger med Indskrifter, andre Trækors, hvor Malingen var skallet af, andre havde Vokskranse, Størstedelen havde slet Ingenting. Mogens

gik og søgte efter et Sted, hvor der var Læ, men det syntes at blæse paa alle Sider af Kirken. Han kastede sig ved Diget og tog en Bog op af Lommen; det blev dog ikke til Noget med Læsningen; hver Gang der gik en Sky for Solen, syntes han, det blev for koldt, og tænkte paa at rejse sig, men saa kom Lyset igjen og fik ham til at blive liggende. En ung Pige kom langsomt gaaende, en Mynde og en Hønsehund løb legende foran hende. Hun standsede og syntes at ville sætte sig, men da hun fik Øje paa Mogens, fortsatte hun sin Gang tværsover Kirkegaarden ud ad Laagen. Mogens rejste sig og saae efter hende; hun gik dernede paa Landevejen, Hundene legede endnu. Saa gav Mogens sig til at læse Indskriften paa et af Gravstederne, den fik ham snart til at smile. Med Et kom der en Skygge over Graven og blev liggende. Mogens saae til Siden. Der stod en ung solbrændt Mand, den ene Haand i sin Jagttaske, i den anden Haand en Bøsse.

»Den er ikke saa tosset den,« sagde han og nikkede mod Indskriften.

»Nej,« sagde Mogens og rejste sig fra den bøjede Stilling.

»Sig mig,« vedblev Jægersmanden og saae til Siden, som om han søgte Noget, »De har været her et Par Dage, og jeg har gaaet og undret mig over Dem, men er ikke kommet Dem paa nær Hold før nu; De gaar og driver saa alene omkring, hvorfor har De ikke set op til os? og hvad i Alverden forslaar De Tiden med? for De gjør jo ikke Forretninger her i Egnen?«

»Nej, jeg ligger her for min Fornøjelse.«

»Ja det er her rigtignok Meget af,« udbrød den Fremmede og lo, »gaar De ikke paa Jagt? har De ikke Lyst til at følge med mig? jeg skal alligevel ned til Kroen og have nogle Hagl, og medens De gjør Dem i Stand, kan jeg gaa over og skjælde Smeden ud. Naa! De gaar med?«

»Ja gjærne.«

»Men det er sandt — Thora! har De ikke set en Pige?« han sprang op paa Diget, »jo der gaar hun, det er min Kousine, jeg kan ikke præsentere Dem for hende, men kom, lad os gaa efter hende, vi have væddet, nu kan De være Dommer; hun skulde have været paa Kirkegaarden med Hundene, og saa skulde jeg gaa forbi med Bøsse og Taske og maatte hverken kalde eller fløjte, og dersom Hundene saa allige-

vel gik med mig, saa havde hun tabt, nu skal vi se.«

Lidt efter naaede de Damen; Jægeren saae lige ud, men kunde ikke bare sig for at smile, Mogens hilste, idet de gik forbi. Hundene saae forbavsede efter Jægeren og knurrede saa smaat, saa saae de op paa Damen og gøede, hun vilde klappe dem, men de gik ligegyldigt fra hende og gøede efter Jægeren; Skridt for Skridt gik de længere og længere bort, skottede om til hende og satte saa paa een Gang afsted efter Jægeren og blev, da de naaede ham, aldeles ustyrlige med at springe op ad ham og med at pile af til alle Sider og tilbage igjen.

»Tabt,« raabte han til hende; hun nikkede smilende, vendte sig om og gik.

Jagten varede til langt ud paa Eftermiddagen; Mogens og Villiam kom godt ud af det med hinanden, og Mogens maatte love at komme op paa Gaarden om Aftenen; det gjorde han da ogsaa og kom der saa næsten hver Dag siden, men blev, alle gjæstfri Tilbud uagtet, boende i Kroen.

Det blev en bevæget Tid for Mogens. I Begyndelsen vakte Thoras Nærværelse alle tunge og sørgelige Erindringer til Live; ofte maatte

han pludseligt give sig i Tale med Andre eller gaa sin Vej, for at hans Bevægelse ikke helt skulde faa Magt over ham. Hun lignede slet ikke Kamilla, men dog hørte og saae han kun Kamilla. Thora var lille, fin og spinkel, let til Smil, let til Taarer og let til Begejstring, talte hun længere alvorligt til Nogen, saa var det ikke som en Tilnærmelse, snarere som om hun blev borte i sig selv; fortalte eller udviklede En Noget for hende, udtrykte hendes Ansigt, hele hendes Skikkelse den inderligste Tillidsfuldhed og nu og da vel ogsaa Forventning. Villiam og hans lille Søster behandlede hende ikke ganske som Kammerat, men dog langtfra som Fremmed, Onklen og Tanten, Karle, Piger og Egnens Bønder, Alle gjorde de Kur til hende, men saa forsigtigt og næsten ængsteligt; — de vare overfor hende, omtrent som Vandreren i Skoven, der nær ved sig ser en af disse smaa, nydelige Sangfugle, med klare, kloge Øjne, med smaa yndige Bevægelser; han er saa glad ved dette lille levende Væsen, vil saa gjærne, det skal komme nærmere og nærmere, men tør ikke røre sig, næppe drage Aande, for at det ikke skal blive bange og borte.

Som Mogens tiere og tiere saae Thora, kom Erindringerne sjældnere og sjældnere, og nu begyndte han at se hende, som hun var. Det blev en Tid med Fred og Lykke, naar han var hos hende, stille Længsel og stille Vemod, naar han ikke saae hende. Senere talte han med hende om Kamilla og sit forbigangne Liv, og det var næsten med Forbavselse, at han saae tilbage paa sig selv, og undertiden blev det ham næsten uforstaaligt, at det var ham, der havde tænkt, følt og gjort alt det Underlige, han fortalte om.

En Aften stod han og Thora oppe paa en Høj i Haven og saae paa Solnedgangen. Villiam og hans lille Søster legede Tagfat rundt om Højen. Der var lette, lyse Farver i Tusindvis, stærke, straalende i Hundredvis. Mogens vendte sig fra dem og saae paa den dunkle Skikkelse ved sin Side: hvor uanselig tog hun sig dog ikke ud mod al denne glødende Pragt, han sukkede og saae igjen paa de farverige Skyer. Det kom ikke som en virkelig Tanke dette, fjærnt og flygtigt kom det, var et Sekund og forsvandt, det var, som om det var Øjet, der tænkte.

»Nu er Troldene i Grønhøj glade, nu Solen er helt nede,« sagde Thora.

»Saa – aa!«

»Ja! veed De ikke nok, at Troldene elske Mørket?«

Mogens smilte.

»Ja, De tror ikke paa Trolde, men det skulde De dog gjøre. Det er saa dejligt at tro paa det Altsammen, paa Højfolk og Elvepiger. Jeg tror ogsaa paa Havfruer og paa Hyldekvinden, men Nisser! hvad skal man med Nisser og Helheste? Det bliver gamle Maren vred over, naar jeg siger det; for det, siger hun, er der ingen Gudfrygtighed i at tro paa, det, som jeg tror paa, saadan Noget, som ikke kommer Folk ved; men Varsler og Kirkegrimer de er med i Evangelium, siger hun. Men hvad siger De?«

»Jeg? ja jeg veed ikke, — hvordan mener De egenlig?«

»De holder bestemt ikke af Naturen?«

»Jo, tværtimod!«

»Ja, jeg mener ikke Naturen, saadan som man ser den fra Udsigtsbænke og Bakker med Trapper opad, hvor den bliver højtideligt anrettet, men Naturen hver Dag, altid. Holder De saadan af Naturen?«

»Ja netop! hvert Blad, hver Kvist, hvert Lysskjær og hver Skygge kan jeg glæde mig ved. Der er ingen Bakke saa nøgen, ingen Tørvegrav

saa firkantet, ingen Landevej saa kjedelig, at jeg ikke et enkelt Øjeblik kan forelske mig deri.«

»Men hvad Fornøjelse kan De da have af et Træ eller en Busk, naar De ikke forestiller Dem, at der bor et levende Væsen i dem, som aabner og lukker Blomsterne og glatter Bladene. Naar De ser en Sø, en dyb og klar Sø, er det saa ikke derfor, at De holder af den, fordi De tænker Dem, at dybt, dybt nede der lever der Væsner, der have deres Glæder og Sorger, deres eget underlige Liv med underlige Længsler, og hvad kjønt er der for Eksempel ved Bredbjærg Grønhøj, naar De ikke forestiller Dem, at det derinde myldrer og summer med smaa, smaa Skikkelser, der sukke, naar Solen staar op, men begynde at danse og lege med deres skjønne Skatte, naar Aftenen kommer.«

»Hvor det er underlig smukt! og det ser De?«

»Men De?«

»Ja jeg kan ikke forklare det, men det ligger i Farven, i Bevægelsen og i den Form, det har, og saa i det Liv, der er i det, Safterne, der stiger op i Træer og Blomster, Solen og Regnen, der faar dem til at vokse, og Sandet, der fyger sammen i Bakker, og Regnskyllene, der furer

og kløver Skrænterne, aa! det kan slet ikke forstaas, naar jeg skal forklare det.«

»Og er det nok for Dem?«

»Aa! det er sommetider formeget! — altformeget! Og naar der nu baade er Form og Farve og Bevægelser saa yndige og saa lette, og der saa bag Alt dette er en sælsom Verden, der lever og jubler og sukker og længes og som kan sige og synge det Altsammen, saa føler man sig saa forladt, naar man ikke kan komme den Verden nær, og Livet bliver saa mat og saa tungt.«

»Nej! nej! saadan maa De ikke tænke paa Deres Kjæreste.«

»Aa, jeg tænker ikke paa min Kjæreste.«

Villiam og Søsteren kom op til dem, og de fulgtes ad ind.

En Formiddag flere Dage senere spadserede Mogens og Thora i Haven. Mogens skulde se Vinhuset, der havde han endnu ikke været; det var et temmelig langt, men ikke meget højt Drivhus, Solen funklede og spillede henover dets Glastag. De traadte derind, Luften var lun og fugtig og havde en underlig dump og krydret

Lugt, som af frisk Muldjord. De skjønne, bugtede Blade og de tunge, duggede Drueklaser, gjennemstraalede, oplyste og beskinnede af Solen, bredte sig under Glasdækket i een stor, grøn Salighed. Thora stod og saae lykkelig derop, Mogens var urolig og stirrede nu og da bedrøvet paa hende, nu op i Løvet.

»Hør!« sagde Thora glad, »nu tror jeg, jeg begynder at forstaa det, De sagde forleden oppe paa Højen om Form og Farve.«

»Forstaar De ikke Mere?« spurgte Mogens sagte og alvorligt.

»Nej,« hviskede hun, saae hurtigt paa ham, sænkede Blikket og rødmede, »ikke dengang.«

»Den Gang!« gjentog Mogens blidt og knælede ned for hende: »men nu, Thora?«

Hun bøjede sig mod ham, rakte ham den ene Haand og holdt den anden for sine Øjne og græd. Mogens trykkede Haanden mod sit Bryst, idet han rejste sig, hun løftede Hovedet, og han kyssede hende paa Panden. Hun saae op paa ham med straalende vaade Øjne, smilte og hviskede: »Gudskelov!«

Mogens blev endnu en Uge; Aftalen faldt saadan, at Brylluppet skulde staa ved Midsom-

mertid. Saa rejste han, og saa kom Vinteren med mørke Dage, lange Nætter og en Sne af Breve.

* * *

Lys i alle Herregaardens Vinduer, Løv og Blomster over alle Porte, pyntede Venner og Bekjendte i tæt Stimmel paa den store Stentrappe, Allesammen stirrende ud i Skumringen — Mogens var kjørt bort med Bruden.

Vognen rumlede og rumlede, de lukkede Vinduer klirrede, Thora sad og saae ud ad det ene, paa Landevejsgrøften, paa Smedens Bakke, hvor der var Primulaer om Foraaret, paa Bertel Nielsens store Hyldebuske, paa Møllen og Møllerens Gæs, paa Dalum Banke, som hun og Villiam for ikke saa mange Aar siden havde kjørt nedad i Slæde, paa Dalum Enge, paa Hestenes lange, urimelige Skygger, der jog over Grusdyngerne, over Mosehullerne, over Rugmarken. Hun sad og græd ganske stille; en Gang imellem, naar hun tørrede Duggen af Ruden, skottede hun om til Mogens. Han sad bøjet forover, Rejsetøjet stod aabent om ham, Hatten laa og vuggede paa Forsædet, Hænderne holdt han for sit Ansigt.

Alt det han tænkte paa! Det havde været en underlig Dag for ham, og Afskeden havde næsten helt taget Modet fra ham. Der havde hun maattet sige Farvel til alle sine Slægtninge og Venner, til en Evindelighed af Steder, hvor Minder og Erindringer laa ovenpaa hinanden, helt op til Himlen, og det for at rejse med ham. Og han var en sikker Mand at give sig i Vold, han med sin Fortid af Raahed og Udsvævelser. Det var ikke saa sikkert, det var Fortid endda, nok var han jo forandret og havde ondt ved at forstaa, hvad han selv havde været, men man løb aldrig saadan helt fra sig selv, det var der nok Altsammen, og her havde han faaet dette uskyldige Barn at vogte og vare, Gudskelov! han havde da faaet sig selv ned i Dyndet til over Hovedet, det vilde nok ogsaa lykkes ham at faa hende derned med. Nej! — nej, hun skulde ikke — nej, hun skulde faa Lov til at leve sit lyse, lette Pigeliv tiltrods for ham. Og Vognen rumlede og rumlede, Mørket var faldet paa, nu og da skimtede han gjennem de helt tilduggede Ruder Lysene i Gaarde og Huse, de kjørte forbi. Thora blundede. Henad Morgen kom de til det nye Hjem, en Herregaard, Mogens havde kjøbt. Hestene dampede i den kolde Morgenluft, Spurvene

kvidrede i de store Lindetræer paa Gaardspladsen, og Røgen bugtede sig langsomt ud af Skorstenene. Thora saae smilende og fornøjet paa det Altsammen, da Mogens havde hjulpet hende ud; men det hjalp ikke, hun var søvnig og for træt til at kunne skjule det. Mogens fulgte hende til hendes Værelse og gik saa selv ud i Haven, satte sig paa en Bænk og troede, han saae paa Solopgangen, men han nikkede for stærkt til at kunne holde sig i Troen. Men ved Middagstid, saa mødtes han og Thora igjen, glade og friske, og der blev en Visen omkring og en Falden i Forbavselse, og der blev lagt Raad og truffet Bestemmelser, og der gjordes de taabeligste Forslag, der enstemmigt erklæredes for praktiske, og hvor Thora anstrængte sig for at se klog og interesseret ud, da Køerne præsenteredes for hende, og hvor det holdt haardt at lade være med at blive altfor upraktisk glad over den lille laadne Hundehvalp; og Mogens, hvor talte han ikke om Dræning og Kornpriser, medens han stod og spekulerede paa, hvorledes Thora vilde se ud med de røde Kornvalmuer i Haaret.

Og saa om Aftenen, da de sade i deres Havestue, og Maanen saa grangiveligen aftegnede

Vinduerne paa Gulvet, hvad var det saa ikke for en Komedie med ham, der alvorligt forestillede hende, at hun burde gaa til Ro, virkelig gaa til Ro, da hun maatte være træt, medens han blev ved at holde hendes Haand i sin, og med hende, der saa erklærede, at han var styg og vilde af med hende, at han fortrød, at han havde giftet sig en Kone til, og saa kom der naturligvis en Forsoning, og saa lo de, og saadan blev Klokken mange. Endelig gik da Thora til sit Værelse, men Mogens blev siddende i Havestuen, aldeles ulykkelig over, at hun var gaaet, og saa lavede han sorte Fantasier om, at hun var død og borte, og han sad her ganske ene i Verden og græd over hende, og saa græd han virkelig, saa blev han vred paa sig selv, spankede op og nedad Gulvet og skulde være fornuftig. Der var en Kjærlighed, ren og ædel, uden al grov, jordisk Lidenskabelighed, jo der var, og var der det ikke, saa skulde der komme det, ja, Lidenskab ødelagde Alting, og den var saa styg, saa umenneskelig, hvor han hadede Alt det i Menneskenaturen, der ikke var skært og rent, fint og let! Han havde været kuet, tynget, plaget af dette Stygge og Stærke, det havde været i hans Øje og hans Øre, forpestet alle hans Tanker. Han

gik ind i sit Værelse. Han vilde læse og tog en Bog, han læste, men han anede ikke hvad, — hun skulde dog ikke være kommet Noget til! nej, hvor skulde hun det? Han blev alligevel bange, det kunde dog være, — nej, han kunde ikke udholde det; han listede sig stille hen til hendes Dør; nej, der var saa tyst og saa fredeligt; naar han nøje lyttede, syntes det ham, at han kunde høre hendes Aandedrag, — hvor hans Hjerte bankede, han syntes, han kunde høre det med. Han vendte tilbage til sit Værelse og sin Bog. Han lukkede Øjnene: hvor han saae hende tydeligt, han kunde høre hendes Stemme, hun bøjede sig mod ham og hviskede, — hvor han elskede hende, elskede hende, elskede hende. Det sang indeni ham, det var, ligesom hans Tanker kom i Rhytmer, og saa tydeligt han kunde se Alt, hvad han tænkte paa! Stille, stille laa hun nu og sov, med Armen under sin Nakke, med Haaret løst, med Haaret løst, Øjet var lukket, hun aandede saa let — Luften skælvede derinde, den var rød som af Gjenskin af Roser — som en klodset Faun, der efterligner Nymfens Dans, gjengav Tæppet i plumpe Folder hendes fine Skikkelse — nej, nej! han vilde ikke tænke paa hende, ikke tænke saadan paa hende, ikke

for Alt i Verden, nej, og der kom det igjen Altsammen, det var ikke til at holde borte, men det skulde bort, bort! Og det kom og gik, kom og gik, til Søvnen kom og Natten gik.

Som Solen den næste Dags Aften var gaaet ned, spadserede de omkring i Haven sammen. Arm i Arm gik de ganske langsomt og ganske tavse opad den ene Gang, nedad den anden, ud af Resedaduft, gjennem Rosenduft, ind i Duft af Jasminer; enkelte Natsværmere fløj dem svirrende forbi, Knaranden skreg derude i Kornet, ellers kom den meste Lyd fra Thoras Silkekjole.

»Som vi kan tie!« udbrød Thora.

»Og som vi kan gaa,« fortsatte Mogens, »vi har vist gaaet en Mil nu.«

Saa gik de endnu en Tidlang og tav.

»Hvad tænker Du paa?« spurgte hun.

»Jeg tænker paa mig selv.«

»Det er netop, hvad jeg gjør.«

»Tænker Du ogsaa paa Dig selv?«

»Nej — paa Dig selv — Dig, Mogens.«

Han drog hende nærmere ind til sig. De gik op mod Havestuen, Døren stod aaben; der var meget lyst derinde, og Bordet med den snehvide Dug, Sølvfadet med mørkerøde Jordbær,

den straalende Sølvkande og Armstagerne gjorde et helt festligt Indtryk.

»Det er ligesom i Eventyret, hvor Hans og Grethe kommer til Kagehuset ude i Skoven,« sagde Thora.

»Vil Du ind?«

»Du glemmer nok, at der er en Heks derinde, som vil stege og spise os ulykkelige smaa Børn. Nej, det er meget bedre, vi modstaa Sukkervinduerne og Pandekagetaget og tager hinanden i Haanden og gaar ud i den sorte, sorte Skov.«

De gik bort fra Havestuen. Hun lænede sig tæt op til Mogens og vedblev: »Det kan ogsaa være Stortyrkens Palads, og Du er Araberen ude fra Ørkenen, der vil bortføre mig, og Vagten er efter os, det blinker med krumme Sabler, og vi løber og løber, men de have taget din Hest, og saa tager de os med og putter os i en stor Sæk, og der sidder vi sammen og blive druknede i Havet. — Lad mig se, hvad kan det være mere . . . .?«

»Hvorfor maa det ikke være, hvad det er?«

»Jo, det maa det nok, men det er for lidt . . . . dersom Du vidste, hvor jeg elsker Dig,

men jeg er saa ulykkelig — jeg veed ikke, hvad det er — der er saa langt imellem os — nej —.«

Hun slog Armene om hans Hals og kyssede ham heftigt og trykkede sin brændende Kind imod hans: »Jeg forstaar det ikke, men sommetider er jeg nærved at ønske, at Du vilde slaa mig — jeg veed, at det er barnagtigt, og at jeg er saa lykkelig, saa lykkelig, men jeg er alligevel saa ulykkelig.«

Hun lagde Hovedet ind til hans Bryst og græd, og saa begyndte hun, alt mens Taarerne randt, at nynne, først ganske sagte, men saa højere og højere:

»I Længsel,
I Længsel jeg lever!»

»Min egen lille Hustru!« og han løftede hende op paa sin Arm og bar hende ind.

Om Morgenen stod han ved hendes Seng. Lyset kom roligt og dæmpet gjennem de nedrullede Gardiner, og alle Linjer derinde gjorde det stilfærdige, alle Farver mættede og fredsommelige. Det var Mogens, som om Luften, med hendes Bryst, steg og sank i stille Dønninger. Hendes Hoved hvilte lidt skjævt paa Puden, Haaret laa nedover den hvide Pande, den ene Kind havde stærkere Rødme end den anden, nu

og da sitrede det svagt i de roligt hvælvede Øjelaag, og Mundens Linjer vuggedes umærkeligt frem og tilbage mellem ubevidst Alvor og slumrende Smil. Mogens stod længe og saae paa hende, lykkelig og rolig, den sidste af Skyggerne fra hans Fortid var forsvunden. Saa listede han sig sagte ud og satte sig i Dagligstuen og ventede stille paa hende. Han havde siddet en Stund, da han mærkede hendes Hoved paa sin Skulder og hendes Kind mod sin.

De fulgtes ad ud i den friske Morgen. Sollyset jublede henover Jorden, Duggen funklede, tidligt vaagne Blomster straalte, Lærken kvidrede højt oppe under Himlen, Svalerne jog gjennem Luften. Han og hun gik bort over den grønne Toft mod Banken med den gulnende Rug, de fulgte Stien, der løb der igjennem; hun gik foran, ganske langsomt, og saae over Skulderen tilbage paa ham, og de talte og lo. Jo længere de kom ned ad Banken, jo mere kom Kornet imellem, snart kunde de ikke ses mere.

Et Skud i Taagen.

(1875.)

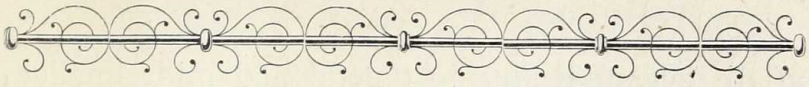

Den lille grønne Stue paa Stavnede var øjensynlig nærmest indrettet paa at tjene som Gjennemgang til den øvrige Flugt af Værelser. Ialfald indbød de lavryggede Stole, der vare stillede op langs med det perlemalede Panel, ikke til længere Ophold. Paa Midten af Væggen sad der et Hjorte-Gevir og kronede en lys Plet, hvis Form tydeligt angav, at et ovalt Spejl her engang havde havt sin Plads. Den ene af Takkerne bar en bredskygget Damestraahat med lange céladongrønne Baand. I Hjørnet tilhøjre stod der en Fuglebøsse og en tørstig Calla, i det andet en Bunke Medestænger og i en af Snørerne var der indknyttet et Par Handsker. Midt i Stuen fandtes et lille rundt Bord med forgyldt Fod; en stor Buket Bregner laa paa dets sorte Marmorplade.

Det var sent paa Formiddagen. I en stor og gylden Stime strøg Sollyset ind gjennem en

af de øverste Ruder og dalede ned midt imellem Bregnerne; nogle af dem var frodigt grønne, de fleste vare visne, ikke tørre og sammenkrøllede, de havde ganske deres Form, men den grønne Farve var vegen for en Uendelighed af gule og brune Skatteringer fra det spædeste Hvidgule til det kraftigste Rødbrunt.

Ved Vinduet sad der en Mand paa en femogtyve Aar og stirrede hen paa de lystige Farver. Døren ud til Naboværelset stod vidt aaben og ved Klaveret derinde sad en høj ung Dame og spillede. Klaveret stod nær ved det aabne Vindu, og Karmen var saa lav, at hun kunde se ud paa Græsplænen og Vejen, hvor en ung Mand i en lidt vel stilfuld Ridedragt var beskjæftiget med at ride en Skimmel til. Rytteren var hendes Forlovede, Niels Bryde hed han; hun var Husets Datter. Skimlen derude var hendes og det var en Fætter til hende, der sad inde i Forstuen, en Søn af hendes Farbroder Proprietær Lind til Begtrup, der var død arm og forgjældet og om hvem der i levende Live aldrig var bleven sagt et godt Ord, hvad han da heller ikke fortjente. Sønnen Henning havde Lind til Stavnede taget sig af og bekostet opdraget, dog kun saa nogenlunde, thi uagtet Henning var godt begavet og

havde megen Lyst til Bogen, blev han dog taget ud af Latinskolen, saasnart han vel var konfirmeret og kom saa hjem til Stavnede for at lære Landvæsenet. Nu var han et Slags Forvalter paa Gaarden, men havde ingen ret Myndighed, da den gamle Lind ikke kunde afholde sig fra at tale med allevegne.

Hans Stilling var i det Hele taget meget ubehagelig. Gaarden var i daarlig Forfatning, og der kunde Intet gjøres for at forbedre den, da der manglede Kapital. Der kunde slet ikke være Tale om at holde Skridt, ikke med Tiden, men ikke engang med Naboerne. Alt maatte gaa som det havde gaaet, Gud veed hvorlænge: saa meget som muligt for saa lidt som muligt. I daarlige Aar maatte der derfor ogsaa sælges Jordlodder fra, for at man dog kunde faa rede Penge at se.

Det var i det Hele en saare sørgelig Drift for en ung Mand at sætte sin Tid og sine Kræfter ind paa; hertil kom at gamle Lind var meget hidsig og umedgjørlig og da han havde viist Henning de omtalte Velgjerninger, mente han ikke at være ham nogetsomhelst Hensyn skyldig. Han undsaa sig saaledes ikke, naar han blev heftig, for at lade denne høre hvad for en for-

sulten Unge han havde været, da han tog ham til sig, og blev han rigtig vred, gik han endog saa vidt, at han kom med, ganske vist sandfærdige, men ogsaa højst skaanselsløse Hentydninger til Faderens Færd.

En ugift Onkel nede i det Slesvigske, som drev en udstrakt Tømmerhandel, havde flere Gange søgt at faa Henning ned til sig, og denne var ogsaa for lang Tid siden løben bort fra Livet paa Stavnede, hvis han ikke havde været saa forelsket i Datteren, at han ikke kunde tænke sig Muligheden af at leve noget andet Sted end hun. Det var imidlertid ingen lykkelig Kjærlighed. Agathe kunde godt lide ham, de havde leget sammen som Børn, for den Sags Skyld ogsaa som Voksne; men da han en Dag, det var nu et Aar siden, havde erklæret sig for hende, var hun bleven baade vred og forbavset og havde sagt ham, at hun ansaa det for en ubesindig Spøg, og at hun ikke haabede, at han vilde give hende Anledning til at betragte det som en fiks Vanvittighed, ved nogensinde tiere at hentyde til noget Lignende

Sagen var nemlig den, at den nedværdigende Behandling, hun stadig saae ham udsat for, og som han taalte, ganske vist af Hensyn til sin

Kjærlighed til hende, virkelig havde nedsat ham i hendes Øjne, saaledes at hun ansaa ham for hørende til en anden og lavere Kaste end hendes egen, ikke lavere i Rang eller fordi han var fattig, men lavere i Følelse, lavere i Æresbegreb.

Saa kom nogen Tid efter Forlovelsen med Bryde.

Hvad havde Henning ikke lidt i det Fjerdingaar, det havde staaet paa! og dog blev han; han kunde ikke give Slip paa Tanken om at vinde hende, han haabede der skulde ske Et eller Andet, ja han haabede egentlig næppe, han fantaserede om mærkelige Begivenheder, der skulde indtræffe og gjøre Ende paa Forbindelsen, men han ventede ikke hans Fantasier skulde blive Virkelighed, han trængte til dem som Paaskud for at blive.

»Agathe!« kaldte Rytteren derude og holdt sin Hest an ved det aabne Vindu, »Du ser jo slet ikke paa os og nu gjør vi dog vore Sager saa net.«

Agathe drejede Hovedet om mod Vinduet, nikkede til ham og sagde, idet hun blev ved med at spille: »Vist ser jeg paa Jer, I var jo nær faldet derhenne ved Snebolletræet;« og hun gjorde nogle hurtige Løb højt oppe i Diskanten.

»Gaa nu! — Hyp!« og hun slog over i en larmende Galopade.

Men Rytteren blev holdende.

»Naa?«

»Sig mig, vil Du blive siddende der ved Klaveret hele Formiddagen.«

»Ja!«

»Ja, saa tror jeg vi vil prøve det — ja, vi kan vel nok ride over til Hagestedgaard og komme igjen til Middag?«

»Ja, naar I skynder Jer, Farvel, tykke Blis, Farvel Niels.«

Saa red han, hun lukkede Vinduet og spillede videre, men holdt snart op; — det var dog meget morsommere at spille, naar han red derude og var utaalmodig.

Henning sad og saae efter den Bortridende. Hvor han hadede dette Menneske; havde han blot ikke været.... og de passede slet ikke for hinanden; vilde der bare komme en lille Kurre paa Traaden, at de ret kunde komme til at vise sig for hinanden som de virkelig var....

Agathe kom ind i den grønne Stue, nynnende paa Motivet til den Nocturne, hun nys havde spillet, hun gik hen til det lille Bord og gav sig til at ordne Bregnebuketten. Sollyset faldt lige

paa hendes Hænder; de var store og hvide, dejligt formede. Henning blev altid betaget af disse smukke Hænder, og idag bar hun meget vide Ærmer, saa den runde Arm saaes lige op til Albuen; de var saa yppige, disse Hænder, med deres fyldige Blødhed, blændende Hvidhed og kraftige Former; og saa det fine skiftende Muskelspil, de yndefulde Bevægelser — der var saadan en nydelig, bølgende Bevægelse, naar de strøg henover hendes Haar. Hvor havde han ikke tidt havt Ondt af dem, naar de maatte springe og strække sig over de dumme Tangenter, det passede de slet ikke til, de skulde ligge stille i Skjødet af en mørk Silkekjole, smykkede med store Ringe som nøgne Haremskvinder.

Som hun stod der og syslede med Bregnerne var der i hendes Ansigt et Udtryk af ligegyldig Lykke, der æggede Henning. Hvorfor skulde Livet været saa lyst og let for hende, der havde ranet hvert Glimt af Lys fra ham? Om han skræmmede hende op af denne lyse Ro, om han jog en lille Skygge over hendes Vej! Hun havde slængt hans Kjærlighed ned i Støvet for sine Fødder og var gaaet hen over den som var den en livløs Ting, som var det ikke en Menneske-

sjæl, der længselsfuld og lykkesyg vred og vaandede sig i denne Kjærlighed.....

»Nu kan han snart være i Borreby,« sagde han saa og saae ud af Vinduet.

»Nej, han vilde til Hagestedgaard,« svarede hun.

»Naa, ja det Andet er jo ikke meget af Vejen.«

»Hvad for Noget? det er jo slet ikke paa Vejen.«

»Nej, det er det jo egenlig heller ikke — kommer han der ligemeget endnu?«

»Hvor?«

»I Borreby naturligvis, hos Skovfogden.«

»Det veed jeg virkelig ikke, hvad skulde han komme der efter?«

»Aa, det er vel Folkesnak, — Du veed de har den kjønne Datter.«

»Og saa?«

»Ja Herregud! alle Mandfolk er da ikke Munke.«

»Siger man da Noget?«

»Aa hvad, man siger jo Noget om alle Folk, men han kunde jo gjærne være noget forsigtigere.«

»Men hvad siger man da? hvad siger man?«

»Aa, Stevnemøder og... det Sædvanlige.«

»Du lyver Henning! det er der Ingen der siger, det er Noget Du laver Altsammen.«

»Hvorfor spørger Du saa? — Hvad Fornøjelse skulde jeg forresten have af at gaa og fortælle Folk om den Lykke, han gjør hos de Borreby Piger!«

Hun lod Bregnerne ligge og gik hen til ham. »Saa lav havde jeg ikke troet Du var, Henning,« sagde hun.

»Ja, Kjæreste, jeg kan saa godt forstaa Du bliver opbragt, det maa jo ogsaa være kjedeligt for Dig, at han ikke kan lægge saameget Baand paa sig — ialtfald nu.«

»Fy Henning! det er usselt og uværdigt af Dig, men jeg tror ikke dine Løgne.«

»Ja det er jo ikke mig der siger det,« sagde han og saae ned for sig, »jeg har ikke set dem kysse hinanden.«

Agathe bøjede sig hen mod ham og slog ham foragteligt paa Kinden.

Han blev bleg som et Lig og saae op paa hende med et Blik, der halvt var en syg Hunds og kun halvt en krænket Mands. Agathe skjulte Ansigtet i sine Hænder og gik hen mod den aabne Dør. Der stod hun lidt og støttede sig som om hun var svimmel, saa saae hun over

Skuldren hen paa ham og sagde koldt og roligt: »Henning, jeg vil sige Dig, jeg fortryder ikke hvad jeg har gjort.«

Saa gik hun.

Henning sad længe som bedøvet, saa vaklede han op paa sit Værelse og kastede sig paa sin Seng. Han væmmedes ved sig selv. Nu var Alt forbi — det Klogeste, han kunde gjøre, var at skyde sig en Kugle for Panden; leve — luske sig Livet igjennem med skulende Blik som en sparket Hund? — Nej! — Hun havde stemplet ham med Trællens Mærke ved sit Slag, og hun havde Ret, der var intet Andet at gjøre overfor en saadan Lavhed. Hvor havde han ikke elsket hende! — brændende — vanvittigt; men ikke som en Mand, som en Hund, — i Støvet for hendes Fødder som for et Gudebillede. De stod i Haven, hun skar sit Navn i et Træ, Vinden legede med hendes Haar, han stjal sig til at kysse en af de flagrende Lokker og var lykkelig i Dage derefter; nej, hans Kjærlighed havde aldrig havt mandigt Mod eller frejdigt Haab, han var Træl i Alt, i sin Kjærlighed, sit Haab, sit Had. — Hvorfor havde hun ikke troet hvad han fortalte, men stolet blindt paa Niels? Han havde aldrig løjet for hende, det var den første lave

Handling han nogensinde havde begaaet, og hun havde straks set det! Det var fordi hun aldrig havde tiltroet ham Andet end hvad lavt og lumpent var. Hun havde aldrig forstaaet ham, og for hendes Skyld havde han udholdt dette lange, kummerlige Liv paa Stavnede, hvor hver Bid Brød han havde puttet i sin Mund var bleven gjort bitter ved Mindelser om at den var en Gave. Han kunde blive rasende ved den Tanke. Hvor han hadede sig selv for sit vanvittige Taalmod, for sin ydmyge Haaben. Han kunde myrde hende for det hun havde gjort ham til, og han vilde hævnes, hun skulde betale ham de lange Fornedrelsens Aar, de tusinde kvalfulde Timer. Hævn for hans tabte Selvagtelse, Hævn for hans slaviske Elskov og for Slaget paa hans Kind.

Saa vuggede han sig nu i Drømme om Hævn, som før i Drømme om Elskov, og han skød sig ikke, han rejste ikkeheller.

En Formiddag to eller tre Dage senere stod Henning nede i Gaarden med Bøsse og Jagttaske. Som han stod der kom Niels Bryde ridende,

ligeledes udrustet til Jagt, og ihvorvel de nu begge To syntes grumme lidt om hinanden, taltes de dog venligt ved og lod særdeles henrykte over, at det traf sig saa heldigt, at de kunde gjøre Turen sammen. De fulgtes saa ad ned til »Rønnen«, en temmelig stor, lyngklædt, lav og flad Holm ude mod Fjordmundingen. Rønnen var hen paa Efteraaret meget besøgt af Sælhunde, som boltrede sig paa de lave Sandbanker, der skød ud fra Stranden, eller sov paa de store Rullesten, som laa i Landingen. Og det var disse Sælhunde Jagten gjaldt. Da de havde naaet Stedet, gik hver sin Vej langsmed Vandet. Det graalige, disede Vejr havde lokket mange Sæler ind, og de hørte jævnlig hinanden skyde. Efterhaanden tog Disen til og ved Middagstid laa Taagen tyk og tæt over Holm og Fjord, det var ikke muligt at kjende Sten og Sælhunde fra hinanden i tyve Skridts Afstand.

Henning satte sig nede ved Stranden, og stirrede ind i Taagen. Der var ganske stille, kun en blid, skvulpende Lyd fra Vandet og en enlig Strandløbers ængstelige Piben dukkede en Gang imellem op af den tunge, trykkende Tavshed.

Han var træt af alle disse Tanker, træt af at haabe, træt af at hade, syg af at drømme.

Sidde ganske stille og stirre døsigt ud for sig, forestille sig Verden som Noget, der laa langt borte i det Fjærne, som Noget, der var overstaaet, sidde her ganske stille og lade Timerne dø en for en, det var Fred, det var næsten Salighed. Da lød der en Sang gjennem Taagen, frejdigt og jublende:

Til Majdag fører jeg hjem min Brud,
En Rosensblomme i Liljeskrud.
Spil Spillemænd, spil!
Den Dag skal Skoven ha' Grønt i sin Hat
Og Engen ha' Blomster i Barm.
Og fuld saa Maanen skal være den Nat,
Men Solen skal danse sig varm.
Og Gøgen skal kukke og Lykken os spaa
Og Finker skal fløjte og Drosler skal slaa,
Men Sorgen skal holde sig hjemme.

Det var Niels Brydes klare Røst. Henning sprang op; som et Lyn slog Hadet ned i ham, hans Øje brændte, han lo hæst, saa kastede han Bøssen til Kinden,

Men Sorgen skal holde sig hjemme.

klang det igjen; han sigtede mod Lyden ind i Taagen, de sidste Ord døde i Knaldet — saa var Alt stille som før.

Henning maatte støtte sig til den rygende Bøsse, han holdt Aandedrættet tilbage for at lytte — nej, Gudskelov! det var kun Vandets

Skvulpen og det fjærne Skrig af opskræmmede Maager. — Jo! det jamrede sig derinde i Taagen. Han kastede sig ned paa Jorden, trykkede Ansigtet ned i Lyngen og holdt sig for Ørene. Tydeligt saae han det fortrukne Ansigt, Lemmernes Krampetrækninger og det røde Blod, der ustandseligt vældede ud af Brystet, Strøm paa Strøm, dreven frem ved hvert Hjærteslag — falde ned paa den brune Lyngtop, risle nedad Grene og Stamme og saa sive bort mellem de sorte Rødder.

Han løftede Hovedet og lyttede: det jamrede sig endnu, men han turde ikke gaa derhen, nej, nej! han sled i Lyngen med sine Tænder, gravede med Hænderne i den løse Bund, som for at søge Skjul, væltede sig som en Vanvittig frem og tilbage, men endnu var det ikke forbi derinde, endnu hørte han det klage.

Endelig tav det. Han laa længe og lyttede, saa krøb han langsomt paa alle Fire ind i Taagen. Det varede længe inden han kunde se Noget, saa fandt han ham omsider ved Foden af en lille Jordbanke. Han var stendød; Skudet havde truffet ham lige i Hjærtekulen.

Henning tog Liget i sine Arme og bar det tværsover Rønnen ned i den Baad, de vare

komne derover i, saa tog han Aarerne og roede mod Land. Fra det Øjeblik, han havde set Liget, havde hans Bevægelse sat sig, og der var traadt et stilfærdigt, dumpt Vemod i Stedet. Han tænkte paa Livets Forgængelighed og paa hvordan han skaansomst skulde forberede dem derhjemme.

Da han var kommen i Land gik han op til en Bondegaard for at faa fat i et Kjøretøj. Manden spurgte hvordan Ulykken var sket. Beretningen dannede sig næsten som af sig selv paa Hennings Læber: Bryde var krøben over en Banke derude paa Vestsiden med Bøssen i Haanden, Hanen havde sagtens staaet paa Halv, Noget havde taget fat i den og Bøssen var gaaet af. Henning kunde af Skudet høre, at de var nær ved hinanden og havde raabt paa Bryde, da han intet Svar fik, blev han urolig og gik efter Knaldet, saa fandt han ham ligge lige nedenfor Jordbanken, men da var han allerede død.

Han fortalte det Hele roligt i en dæmpet, bedrøvet Tone, og havde slet ingen Fornemmelse af Skyld, medens han fortalte det; men da de havde faaet Liget op i Vognen, og det sank ned i Halmen, faldt Hovedet om paa Siden og slog med et svagt Bump mod Vognfaddingen, da var

Henning nær besvimet, og han var ganske hjærtesyg medens de kjørte med Liget over Borup til Hagestedgaard.

Hans første Tanke, da han havde faaet Liget afleveret, var at løbe sin Vej, og det var kun med den allerstørste Selvovervindelse han tvang sig til at blive til Begravelsen var forbi. Der var i den Ventetid en feberagtig Uro over ham i det Ydre, og noget sælsomt Opskræmt ved hans Tanker, der gjorde, at de ikke kunde holde fast ved noget Bestemt, men flakkede fra det Ene til det Andet. Denne deres rastløse Hvirvlen og Kredsen, som han ikke havde Magt til at standse, var ved at gjøre ham vanvittig, og naar han var ene gav han sig til at tælle eller han nynnede og slog Takt med Foden, for paa denne Maade ligesom at fængsle Tankerne og slippe for at blive hvirvlet ind i deres forfærdelige, udmattende Runddans.

Endelig kom da Begravelsen.

Dagen efter var Henning paa Vejen til sin Onkel, Tømmerhandleren, for at bede ham om at give ham en Ansættelse i hans Forretning. Han traf Onkelen i en meget nedtrykt Sindsstemning. Hans gamle Husholderske var nemlig død for en Maanedstid siden, og han havde i disse Dage

maattet afskedige sin Driftsbestyrer paa Grund af Utroskab. Henning var derfor saare velkommen. Han sætter sig nu med Iver ind i Forretningen, og efter et Aarstids Forløb overtager han Ledelsen af den.

Fire Aar senere er der foregaaet en Del Forandringer. Tømmerhandleren er død og Henning indsat til hans Hovedarving. Gamle Lind til Stavnede er ogsaa gaaet til sine Fædre, men har efterladt Gaarden saa gjældbetynget, at den har maattet sælges, og der er ved Salget saagodtsom Intet bleven tilovers til Agathe. Stavnedes nye Ejer er Henning, der har opgivet Tømmerhandelen og er vendt tilbage til Landbruget. Paa Hagestedgaard er Niels Bryde bleven efterfulgt af en Klavsen, der med det Første skal have Bryllup med Agathe, som nu bor hos Sognepræstens. Hun er endnu smukkere end før. Med Henning er det anderledes. Det er ikke til at se paa ham, at han har havt Lykken med sig. Han ser næsten gammel ud, Ansigtstrækkene ere skarpe, Gangen mat, han gaar noget kroget, taler

lidt og meget sagte, hans Øje har faaet en underlig tør Glans og Blikket er bleven uroligt og vildt. Naar han tror sig ene, smaasnakker han med sig selv og gestikulerer dertil. Folkene der paa Egnen tror derfor han drikker.

Men det er ikke det. Dag og Nat, naarsomhelst, ingensinde veed han sig sikker for Tanken om Mordet paa Niels Bryde. Hans Aand og Evner er visnede i denne evige Angst, thi naar den Tanke kommer, er det ikke som Anger eller dunkel Kummer, men som levende, flammende Rædsel, et forfærdeligt Delirium, hvor Synet forvildes, saa Alt bevæger sig: strømmende, dryppende, sælsomt rislende, og Alt har skiftet Farve, det er ligblegt eller dunkelblodigt rødt. Og der er en Dragen i al den Strømmen som suged det af alle Aarer, som diede det af alle Nervers fine Traade, og Brystet gisper i navnløs Angst, men intet forløsende Skrig, intet lettende Suk kan bane sig Vej over de blege Læber.

Saadanne Syner er Tankens Følge, derfor frygter han den, derfor er hans Blik uroligt og hans Gang saa mat. Den Frygt er det, der har afkræftet ham, og den Kraft, han endnu har tilbage, lever i hans Had. Thi han hader Agathe, hader hende fordi hans Sjæl er gaaet til Grunde

ved hans Kjærlighed til hende, hans Livslykke forspildt ved hende, hans Fred ved hende, men mest hader han hende fordi hun intet aner om hele den Verden af Kval og Elendighed, som hun har skabt; og naar han nu snakker med sig selv under truende Fagter, saa er det Hævn han tænker paa, Hævnplaner han gaar og drøfter. Men han lader sig ikke mærke med Noget, han er Venligheden selv mod Agathe, han bekoster hendes Udstyr, og senere var han hendes Fører til Alteret, og hans Venlighed kjølnedes ikke efter Brylluppet; han hjalp og raadede Klavsen i alle Maader, og de gjorde i Fællesskab flere store Spekulationshandler, som havde et udmærket Udfald. Henning holdt saa op, men Klavsen havde Lyst til at blive ved, og Henning lovede at støtte ham med Raad og Daad. Det gjorde han ogsaa. Han forstrakte ham med meget betydelige Pengesummer og Klavsen gik fra den ene Spekulation til den anden. Han vandt ved nogle, tabte ved flere, men jo mere han spekulerede jo ivrigere blev han. Et meget stort Foretagende skulde endelig gjøre ham til en rig Mand. Det fordrede flere store Udbetalinger og Henning hjalp ham stadig; den sidste stod til Rest, da trak Henning sig tilbage. Udsigterne

syntes Klavsen meget lovende, og drog han sig nu udaf Sagen, var han ødelagt, men betale kunde han ikke. Saa skrev han Hennings Navn efter paa et Par Veksler, der var Ingen, der vilde fatte Mistanke og Vindingen vilde snart komme.

Foretagendet mislykkedes. Klavsen var næsten ruineret. Vekslernes Forfaldsdag var nær, det Sidste maatte forsøges, saa sendte han Agathe op til Stavnede. Henning blev forbavset ved at se hende, thi det var ikke længe siden hun havde gjort Barsel og Vejret var raat og regnfuldt. Han førte hende ind i den grønne Stue og hun fortalte der om den mislykkede Spekulation og om Vekslerne.

Henning rystede paa Hovedet og sagde roligt og mildt, at hun maatte have misforstaaet sin Mand, man skrev ikke andre Folks Navne paa Veksler, det var nemlig en Forbrydelse, ligefrem en Forbrydelse, som Loven straffede med Forbedringshuset.

Nej, nej, hun havde ikke misforstaaet sin Mand, hun vidste det var en Forbrydelse, det var netop derfor han maatte hjælpe; blot han ingen Indsigelser vilde gjøre mod Underskriften, saa var Alt godt igjen.

Ja, men saa maatte han betale Vekslen, og det kunde han ikke, han havde allerede saa mange Penge i Klavsens Foretagende, at han var bebyrdet over Evne. Han kunde ikke.

Hun græd og bad.

Men hun maatte virkelig betænke, at han havde tabt uhyre ved Klavsen. Da hun fortalte ham, at Foretagendet var mislykket, var det virkelig som om En havde slaaet ham paa Øret, saa overrasket og fortumlet blev han. Ved at bruge dette Udtryk kom han til at tænke paa, at hun engang havde slaaet ham, kunde hun huske det. Nej! . . . det var en Dag han drillede hende med at Bryde . . . kunde hun virkelig ikke huske det? jo, hun havde i elskværdig Ilterhed slaaet ham paa Kinden, paa den Kind der.

Ja men kunde han ikke hjælpe.

Det var her i denne Stue. Ak, det var en anden Tid, en mærkværdig Tid. Han troede endogsaa, at han havde friet til hende en Gang, det kom ham saadan for. Sæt at hun havde taget ham, men det var taabeligt at tale om, nej Bryde det var en smuk Mand, og saa skulde han komme saa sørgeligt af Dage, den smukke Fyr.

Ja, ja, men var der virkelig ingen Udvej, slet ingen?

Hun skulde ikke tro det med Vekslerne, det var Noget Klavsen havde bildt hende ind for at lokke ud af ham, om han ikke nok kunde hjælpe ham lidt endnu, det var et Fif, Klavsen var fiffig, meget fin, meget fin.

Nej, det var virkelig som hun sagde. Dersom hun kom tilbage med et Afslag, maatte Klavsen flygte til Amerika, Vognen, som skulde bringe ham til Jernbanestationen i Voer, var allerede trukken frem, da hun gik herop.

Nej det havde han ikke trot om Klavsen. Det var dog den laveste Kjæltringstreg! bringe den Mand i Ulejlighed, der havde hjulpet og hjulpet ham atter og atter. Han maatte være meget slet. Det var oprørende, og saa bringe Vanære over Kone og det uskyldige Barn. Hun skulde høre, hvad Folk vilde sige! Stakkels Agathe, stakkels Agathe!

Hun kastede sig ned for ham og bad: »Henning, Henning, hav Medlidenhed med os!«

»Nej, og tusinde Gange nej, mit Navn skal være uden Plet, jeg hjælper ikke en Forbryder.«

Saa gik hun.

Henning satte sig og skrev til Politiet i Voer om at anholde Klavsen for Vekselfalsk, naar han

viste sig paa Jærnbanestationen. En Stafet blev sendt afsted med Brevet.

Om Aftenen hørte han, at Klavsen var rejst, næste Dag at han var anholdt i Voer.

Agathe maatte lægge sig til Sengs, da hun kom hjem; svækket som hun var af den nys overstandne Sygdom havde hun ikke kunnet taale Anstrængelsen og de stærke Sindsbevægelser. Efterretningen om, at Klavsen var greben, knækkede hende ganske. Sygdommen antog en hæftig, feberagtig Karakter, og tre Dage efter sendtes der Melding til Stavnede om at hun var død.

Dagen før Begravelsen gik Henning til Hagestedgaard. Vejret var mørkt og taaget, Løvet faldt i Flokke, der var en ram, muldet Lugt i Luften.

De førte ham ind i Ligstuen, Vinduerne vare blændede med hvide Klæder, der brændte et Par Lys ved Ligets Hovedgjærde. Luften var tung af Blomsterduft fra de mange Kranse og af Lugten af Ligkistens Fernis.

Han blev næsten festlig stemt ved at se hende ligge der i den fantastiske, hvide Ligdragt. De havde lagt et hvidt Lin over hendes Ansigt; han lod det ligge. Hænderne laa foldede paa

Brystet; de havde givet hende hvide Bomuldshandsker paa. Han tog Haanden, trak Handsken af og puttede den ind paa sit Bryst. Saa saae han nysgjerrigt paa Haanden, bøjede paa Fingrene og aandede paa dem som for at varme dem. Længe holdt han hendes Haand i sin, det blev mørkere og mørkere i Værelset, Taagen tog til derude. Saa bøjede han sig hen mod Ansigtet og hviskede: »Farvel Agathe! jeg vil sige Dig Noget inden vi skilles, jeg fortryder heller ikke hvad jeg har gjort,« saa slap han Haanden og gik.

Da han kom udenfor, kunde han neppe se Ladebygningen, saa tyk var Taagen. Han fulgte Stranden hjem. — Nu var han hævnet, og saa! hvad saa imorgen, og iovermorgen hvad saa? — Der var saa stille, kun en Smule Lyd fra Vandet dernede; — men han kunde ikke høre sit Hjærte, jo, det slog dog, men saa mat, saa mat, — hvad? det lød som et Skud! og nok et! Han rystede paa Hovedet, smilede og mumled': »nej, ikke to, kun et, kun et.« Han var saa træt, men hvile — han havde ingen Ro til at hvile. Han standsede et Øjeblik og saae sig om: der var ikke meget at se, Taagen dannede en Mur omkring ham, Taage foroven, Taage rundt om, Sand forneden; der laa hans Fodspor i Sandet i

en lige Linje; midt ind i Taagekredsen naaede de, ikke videre; han gik lidt igjen, nej, de kom ikke længer end til Midten, men bagved ham, der, hvor han havde gaaet, der var der Kredse fulde af hans Fjed. — Han var dog meget træt; det var Sandet, der var saa tungt at gaa i — hvert Fodspor havde kostet ham nogle af hans Kræfter, ja! det var en Række af Grave for hans svundne Kræfter — og til den anden Side, der laa Sandet jævnt og glat og ventede, — der foer en Gysen igjennem ham: det er En, der gaar over min Grav — der er Nogen, der gaar i mine Fodspor, det pusler derinde i Taagen bagved som af Kvindeklæder, der er noget Hvidt derinde i den hvide Taage. Han gik igjen saa stærkt han kunde. Benene rystede under ham, det sortnede for ham, men fremad maatte han, afsted igjennem Taagen, for det derinde fulgte ham bestandigt. Det kom nærmere og nærmere, Kræfterne var ved at forlade ham, han vaklede fra den ene Side til den anden, sære Blink foer forbi hans Øjne, skarpe, skærende Lyde klang ham i Øret, den kolde Sved stod paa hans Pande, hans Læber aabnedes i Rædsel, saa sank han om paa Sandet. Og ud af Taagen kom det, formløst og dog kjendeligt, snigende sig over

ham tungt og langsomt. Han søgte at rejse sig, saa greb det ham i Struben med klamme, hvide Fingre ....

Den næste Dag, da Agathe skulde begraves, maatte Følget vente en Stund, men der kom dog Ingen fra Stavnede for at følge hende.

To Verdener.

(1879.)

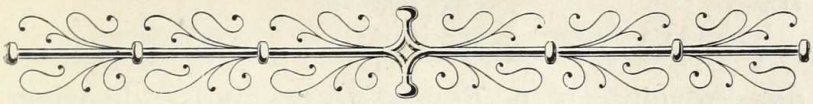

Salzach er ingen munter Flod, og der ligger en lille Landsby paa dens østre Bred, der er meget trist, meget fattig og sælsomt stille.

Som en elendig Flok af vantrevne Tiggere, der er bleven standsede af Vandet og Ingenting har havt at give i Færgeløn, staa Husene nede paa den yderste Bræmme af Bredden, med deres værkbrudne Skuldre trykket mod hinanden, og stage haabløst med deres trøskede Krykkestolper i den graalige Strøm, medens deres sorte, glansløse Ruder fra Baggrunden af Svalegangene stirre frem under det udstaaende Spaantags Bryn, stirre med et skulende Udtryk af hadefuld Kummer efter de lykkeligere Huse derovre, der enkeltvis og to og to og hist og her i hyggelige Klynger sprede sig over den grønne Slette langt bort ind mod det gyldentdisede Fjærne. Men om de fattige Huse staar der ingen Glans, kun rugende Mørke og Tavshed, tynget af Lyd fra Floden,

der trevent, men dog aldrig standsende siver forbi, mumlende hen for sig paa sin Vej saa livstræt, saa underligt aandsfraværende.

* * *

Solen var ved at gaa ned; Cikadernes klingre Glassummen begyndte at opfylde Luften paa den anden Side og bares nu og da over af pludselige matte Vindpust, der kom og døde hen i Flodbrynets Vækst af tynde Vidier.

Oppe paa Floden kom der en Baad.

En svag, udtæret Kvindeskikkelse stod i et af de yderste Huse, bøjet frem over Svalegangens Brystning og saae efter den. Hun skyggede med den næsten gjennemsigtige Haand for Øjnene; thi deroppe, hvor Baaden var, laa Solens Skær gyldent og blinkende skarpt over Vandene, og det saae ud, som sejled' den paa et Spejl af Guld.

Gjennem det klare Halvmørke lyste Kvindens voksblege Ansigt frem, som havde det Lys i sig selv; tydeligt og skarpt var det at se som de Skumkamme, der selv i mørke Nætter hvidner Havets Bølger. Ængsteligt spejdede hendes

haabløse Øjne, et sælsomt svagsindet Smil laa der om den trætte Mund, men de lodrette Rynker paa hendes runde, fremspringende Pande bredte dog som en Skygge af Fortvivlelsens Bestemthed over det hele Ansigt.

De begyndte at ringe i Landsbyens lille Kirke.

Hun vendte sig bort fra Solskæret, og rokkede frem og tilbage med Hovedet som for at undgaa Klokkeklangen, idet hun mumlede næsten som Svar paa den vedholdende Ringen: »jeg kan ikke vente, jeg kan ikke vente.«

Men Lyden blev ved.

Som i Pine gik hun frem og tilbage paa Svalen; Fortvivlelsens Skygge var bleven endnu dybere, og hun trak Vejret tungt som En, Graaden trykker, og som dog ikke kan græde.

I lange, lange Aar havde hun lidt af en smertefuld Sygdom, der aldrig lod hende Ro, hvad enten hun laa eller gik. Hun havde søgt den ene kloge Kone efter den anden, havde slæbt sig fra een hellig Kilde til en anden, men uden Nytte. Sidst havde hun nu været paa Septembertoget til St. Bartholemä, og her havde en gammel enøjet Mand givet hende det Raad at binde en Kost af Edelweiss og vissen Rude,

af Majsens Brandknuder og Kirkegaardsbregner, en Lok af sit Haar og en Splint af en Ligkiste; den skulde hun saa kaste efter et ungt Fruentimmer, der var sundt og friskt og som kom hen gjennem rindende Vand, saa vilde Sygdommen forlade hende og gaa over paa den Anden.

Og nu havde hun Kosten skjult paa sit Bryst, og oppe paa Floden kom der en Baad, den første, siden hun havde faaet Tryllevaanden bunden. Hun var atter traadt hen til Svalens Brystning, Baaden var saa nær, at hun kunde se, der var en fem, seks Passagerer ombord. Fremmede, saae det ud til. I Stavnen stod Baadføreren med en Pligtstage, ved Roret sad en Dame og styrede, og en Mand var hos hende og passede paa, hun styrede efter Baadførerens Vink; de Andre sad midt i Baaden.

Den Syge bøjede sig langt frem; hvert Træk i hendes Ansigt var spændt og spejdende, og Haanden havde hun i Barmen. Hendes Tindinger bankede, Aandedrættet var næsten standset, og med udspilede Næsebor, med rødmende Kinder og vidtopspærrede, stive Øjne ventede hun paa Baadens Komme.

Allerede kunde de Rejsendes Stemmer høres, snart tydeligt, snart kun som en dæmpet Mumlen.

»Lykke,« sagde en af dem, »er en absolut hedensk Forestilling. De kan ikke finde Ordet et eneste Sted i det ny Testamente.«

»Salighed?« indvendte en Anden spørgende.

»Nej hør,« blev der nu sagt, »ganske vist er Idealet for en Samtale at komme bort fra det, man taler om, men det synes jeg, vi nu passende kunde gjøre ved at vende tilbage til det, vi begyndte med.«

»Naa ja da, Grækerne....«

»Først Phønicierne?«

»Hvad veed Du om Phønicierne?«

»Ingenting! men hvorfor skal Phønicierne altid forbigaas!«

Baaden var nu lige under Huset, og ligesom den var der, var der En ombord, der tændte sin Cigaret. Lyset faldt i et Par korte Blus paa Damen ved Roret, og i det rødlige Skær saas et ungdommeligt, friskt Pigeansigt med et lykkeligt Smil paa de halvtaabnede Læber og et drømmende Udtryk i de klare Øjne, der saae op mod den mørke Himmel.

Skæret sluktes, der hørtes et lille Pladsk, som om der blev kastet Noget ned i Vandet, og Baaden drev forbi.

* * *

Det var omtrent et Aar efter. Solen gik ned mellem Banker af svære, tungtglødende Skyer, der kastede et blodrødt Skin over Flodens blakkede Vande; en frisk Vind strøg ned over Sletten, der var ingen Cikader, kun Flodens Boblen og Suset fra de mimrende Sivbræmmer. I det Fjærne saas en Baad komme ned med Strømmen.

Kvinden fra Svalegangen var nede ved Bredden. — Dengang hun havde kastet sin Heksekost efter den unge Pige, var hun falden besvimet om paa Svalen, og den stærke Sindsbevægelse, maaske ogsaa en ny Fattiglæge, der var kommen der paa Egnen, havde bevirket en Forandring i hendes Sygdom, og efter en haard Mellemtid var hun begyndt at komme sig og var et Par Maaneder efter fuldstændig rask. I Begyndelsen var hun som beruset af denne Følelse af Sundhed, men det varede ikke længe, saa blev hun nedslaaet og bekymret, urolig fortvivlet, thi overalt blev hun forfulgt af Billedet af den unge Pige i Baaden. Først kom det til hende, som hun havde set det, ungt og blomstrende, det knælede ned ved hendes Fødder og saae bedende op paa hende; saa senere blev det usynligt, men hun vidste dog, hvor det var og at det var der, thi hun hørte det ligge og jamre sig ganske stille,

om Dagen i hendes Seng, om Natten i en Krog af hendes Værelse. Nu sidst var det blevet tavst og synligt igjen, det sad foran hende blegt og udtæret og stirrede paa hende med unaturligt store, underlige Øjne. —

Iaften var hun nede ved Flodbredden; hun havde en Spaan i Haanden og gik og drog Kors paa Kors i det bløde Dynd; engang imellem rejste hun sig i Vejret og lyttede, og saa tegnede hun videre.

Da begyndte det at ringe.

Hun gjorde Korset omhyggelig færdigt, lagde Spaanen fra sig, knælede ned og bad. Saa gik hun ud i Floden til midt paa Livet, foldede sine Hænder, og puttede sig ned i det graasorte Vand. Og det tog hende, trak hende ned i Dybet, og sivede som altid tungt og trist afsted, forbi Landsbyen, forbi Markerne — bort.

Baaden var nu kommen ganske nær; den havde de unge Folk ombord, der hin Gang hjalp hinanden at styre og som nu var paa deres Bryllupsrejse. Han sad ved Roret, hun stod oprejst midt i Baaden, draperet med et stort graat Shawl og med en rød lille Hætte over Hovedet, ... stod og støttede sig mod den korte, sejlløse Mast og nynnede.

Saa drev de lige under Huset. Hun nikkede fornøjet til Styrmanden, saae op mod Himlen og gav sig til at synge, sang, lænet mod Masten og med Blikket vendt mod de drivende Skyer:

I Grave brede,
Er tryg min Rede,
Er fast du bygget, min Lykkes Borg,
Og værne de Volde for Harm og Sorg?
Hvad ser jeg da ude fra Højenloftsbro
Skumre, hvor solrøde Skyer de bo?
Jeg kjender de Skygger . . .
Derude der bygger,
Derude der vanker
Landflygtige Tanker
Fra min Vemodstid.

I Skygger, kom, kom ind og gæst
Min Borg og sid mit Hjærte næst
Og drik af gyldenblank Pokal
I Lykkens rige Straalesal
En Skaal for Lykken, før den kom,
En Skaal for Haabets Fattigdom,
En Drømmeskaal!

Der burde have været Roser.

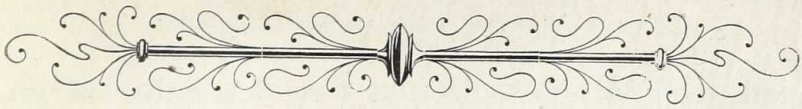

Der burde have været Roser.

Af de store, blege Gule.

Og de burde have hængt ud over Havemuren i en overdaadig Klynge, ligegyldigt dryssende de sarte Blade ned i Hjulsporene paa Vejen: et fornemt Glimt af al den yppige Blomsterrigdom derinde.

Og lad dem saa have den fine forbidragende Rosenduft, der ikke er til at fastholde, der er som af ukjendte Frugter, Sanserne fable om i deres Drømme.

Eller skulde de være røde, Roserne?

Maaske.

De smaa, runde, haardføre Roser kunde det være, og saa skulde de hænge der i lette Ranker, blankløvede, røde og friske og være som en Hilsen eller et Fingerkys til Vandreren, der træt og støvet kommer gaaende saa midt ad Vejen,

glad over at han nu kun har det halve af en Fjerdingvej til Rom.

Hvad nu han tænker paa? hvad nu hans Liv det er?

Saa, — nu er han skjult af Husene, de skjuler Alting derindefter; de skjuler hinanden og Vejen og Byen, men til den anden Side er der Udsigt nok; der svinger Vejen i en træg og langsomt svajet Bugtning ned mod Floden, ned til den triste Bro. Og bagved det igjen er der saa al den megen Kampagne.

Saadan store Sletters Graa og Grønne . . . . det er som om mange mødige Miles Træthed stiger op fra dem og lægger sig tyngende over En og faar En til at føle sig ensom og forladt, bringer En til at søge og hige. Saa er det dog meget bedre at hygge sig ind i en Krog som denne, nede mellem høje Havemure, hvor Luften ligger lun og blød og stille, sidde paa Solsiden, hvor en Bænk krummer sig ind i Noget som en Niche i Muren, sidde der og se paa de glinsende grønne Acanthus i Landevejsgrøften, paa de sølvplettede Tidsler og de matgule Efteraarsblomster.

Paa den lange, graa Mur ligeoverfor, en Mur fuld af Firbenehuller og Revner med fortørret Murgræs, der er det Roserne burde have været,

og de skulde have tittet frem just det Sted, hvor den lange, ensformige Flade brydes af en udbuget, stor Kurv af dejligt gammelt Smedearbejde, en Gitterkurv, der danner en rummelig og mer end brysthøj Balkon, hvor det maa have været forfriskende at stige op, naar man var træt af den indelukkede Have.

Og det har de været tidt.

De har hadet den prægtige gamle Villa, som skal være derinde, med dens Marmortrapper og dens grovtraadede Tapeter; og de ældgamle Træer med deres stolte, sorte Kroner, Pinjer og Lavrbær, Ædelask, Cypres og Steneg, de har været hadede gjennem hele deres Opvækst med det Had, som urolige Hjærter har til det Dagligdags, det Tilvante, det Begivenhedsløse, det, der ikke higer med og derfor synes at staa imod.

Men paa Balkonen kunde man da i alt Fald komme bort med sit Blik, saa der har de staaet den ene Slægt efter den anden og stirret ud Allesammen, hver i sit Mod, hver imod Sit. Guldspangede Arme har hvilet paa Jærnkurvens Rand, og mangt et silkesvøbt Knæ har stemmet sig imod dens sorte Snirkler, mens brogede Baand har flagret fra alle dens Sprosser som Elskovsvink og Stævnemødeløfter. Husfruer, tunge og

frugtsommelige, de ogsaa, har staaet der og sendt umulige Bud mod det Fjærne. Kvinder, store, yppige og forladte, blege som Hadet... dersom Døden kunde sendes med en Tanke, dersom Helved' kunde aabnes ved et Ønske!... Kvinder og Mænd! det er altid Kvinder og Mænd, selv disse magre, hvide Jomfrusjæle, der som en Flugt af vildede Duer presser sig imod det sorte Gitter og raaber: grib os, ud til tænkte, ædle Høge!

Man kunde tænke sig et Proverbe her.

Sceneriet vilde passe godt til et Proverbe.

Muren der med Balkonen ganske som den er; men Vejen maatte være bredere, brede sig til en Runddel, og i Midten trænges der til et gammelt stilfærdigt Springvand, bygget af gullig Tuf med en Kumme af sprukken Porfyr. Som Fontænefigur en Delfin med afbrukken Hale og med det ene Næsebor tilstoppet. Af det andet springer den spinkle Straale. — Paa den ene Side af Springvandet en halvrund Bænk af Tuf og brændte Sten.

Det løse, hvidgraa Støv, Bænkens rødlige, støbte Sten, den huggede, gullige, porøse Tuf, det mørke, slebne, vædeglinsende Porfyr og saa

den levende, lille, sølvsitrende Straale; Stoffer og Farver falder rigtig godt.

Personerne: to Pager.

Ikke fra nogen bestemt historisk Tid, for de virkelige Pager har jo slet ikke svaret til Pageidealet. Pagerne her, det er Pagerne som de elsker og drømmer i Billeder og Bøger.

Det er altsaa kun Dragten, der har lidt Historisk ved sig.

Den Skuespillerinde, der skal være den yngste af Pagerne, er i tynd Silke, som slutter ganske tæt og som er blegblaa og indvævet med heraldiske Liljer af det lyseste Guld. Det og saa saa mange Kniplinger, det er muligt at anbringe, er det mest Fremtrædende ved Dragten, der ikke saa meget stiler mod noget bestemt Aarhundrede som mod at fremhæve den ungdommeligt fyldige Figur, det pragtfulde blonde Haar og den skære Teint.

Hun er gift, men det varede kun halvandet Aar, saa blev hun skilt fra Manden og skal slet ikke have opført sig godt imod ham. Og det kan godt være, men noget mere Uskyldigt kan man ikke se for sine Øjne. Det vil sige, det er jo ikke denne meget nysselige Førstehaandsuskyldighed, der ganske vist har sit Tiltalende;

dette er derimod denne soignerede, veludviklede Uskyldighed, som intet Menneske kan tage fejl af og som gaar En lige til Hjærtet og betager En med hele den Magt, der nu en Gang er det Fuldendte givet.

Den anden Skuespillerinde er i Proverbet den slanke Melankolske. Hun er ugift, har ingen Historie, absolut ingen; der er Ingen, der veed det Mindste, og dog er der saa meget Talende i disse finttegnede, næsten magre Lemmer, i dette ravblege, regelmæssige Ansigt, overskygget som det er af ravnsorte Lokker, baaret af denne linjestærke, mandlige Hals, æggende ved sit haanlige og dog længselssyge Smil, uudgrundeligt ved disse Øjne, hvis Mørke har en Blødhed i dets Glans som Stedmoderurtens dunkle Blad i Blomsten.

Dragten er dæmpet gul, kyradsagtig, stribet af brede Læg paa Langs, med opstaaende, stiv Krave og med Knapper af Topas. En lille, kruset Strimmel kommer frem i Kanten af Kraven og ligesaa for Haanden af de snævertsluttende Ærmer. Benklæderne er korte, vide, opslidsede og af en død, grøn Farve med bleget Purpur i Slidserne. Trikot graat. — Den blaa Page har selvfølgelig skinnende hvidt.—Begge have de Barret.

Saadan er de.

Og nu staar den Gule oppe paa Balkonen og læner sig frem over dens Rand, medens den Blaa sidder dernede paa Springvandets Bænk, mageligt lagt tilbage, og med de ringbesatte Hænder foldede om det ene Knæ. Drømmende stirrer han ud mod Kampagnen.

Saa taler han.

»Nej, der er Ingenting til i Verden som Kvinder! — jeg forstaar det ikke . . . der maa være en Trolddom i de Linjer, hvori de er skabte, for blot jeg ser dem gaa forbi: Isaura, Rosamund og Donna Lisa og de Andre, blot jeg ser hvordan at Dragten samler sig om deres Form, hvordan den kaster sig under deres Gang, saa er det, som om mit Hjærte drak Blodet ud af alle mine Aarer og lod mit Hoved tomt og uden Tanker og mine Lemmer skjælvende og uden Kraft, al — hele mit Væsen samlet i en eneste lang og sitrende, angstfuld Længsel. Hvad er det dog? Hvad kan det være? Det er, som Lykken gik usynlig forbi min Dør, og jeg skulde gribe den og holde den fast, og den skulde være min saa vidunderligt, — og jeg kan jo ikke gribe, fordi jeg ikke kan se.«

Saa siger den anden Page fra sin Balkon:

»Og naar Du sad ved hendes Fod, Lorenzo, og hun fortabt i sine Tanker havde glemt, hvorfor hun havde ladet Dig kalde, og Du sad tavs og ventede, og hendes dejlige Ansigt var over Dig, mer fjærnet i dets Drømmes Skyer end Stjærnen er det fra Dig i sin Himmel, og dog dit Blik saa nær, at hvert et Træk var givet din Beundring i Vold, hver skjønhedsbaaren Linjes Drag, hver Hudens Farvelilje i dens hvide Ro som i dens bløde, rosennære Skiften, var det Dig da ikke som om hun, der hun sad, hørte en anden Verden til end den, hvori Du knælede i Beundring, havde en anden Verden inde, en anden Verden om sig, hvor hendes søndagsklædte Tanker gik mod Maal, Du ikke kjendte, og hvor hun elsked' fjærnt fra Dig og Dit, din Verden og det Hele, og drømte fjærnt og længtes fjærnt, og der var ikke mindste Rum for Dig at vinde i hendes Tanker, endskjøndt Du brændte efter at ofre Dig for hende, efter at give dit Liv og Alt, blot for at der mellem hende og Dig skulde være, om end kun et Blink, af mindre end Fællesskab, langt mindre end Høren sammen.«

»Jo, jo, Du veed jo det er saa. Men . . .«

— Nu løber der et gyldengrønt Firben langs

henad Jærnkurvens Rand. Det standser og ser sig om. Halen gaar paa det . .

Hvis man kunde finde en Sten . . .

Tag Dig nu i Agt, min firbenede Ven!

Nej, de er ikke til at ramme, de kan høre Stenen længe før den kommer. Alligevel, en Forskrækkelse fik han da.

Men Pagerne, de blev borte med det Samme.

Hun sad saa nydeligt, den Blaa, og der var netop den rette uvidende Længsel i hendes Blik og en anelsesfuld Nervøsitet i alle hendes Bevægelser som i det lille Drag af Smerte om hendes Mund, baade naar hun selv talte og endnu mere naar hun lyttede til den gule Pages bløde og lidt dybe Røst, alt som den oppe fra Balkonen bar de æggende og dog kjærtegnende Ord ned mod hende med Klang af Spot og Klang af Sympathi.

Og er det nu ikke som om de begge var der igjen?

De er der, og de har spillet videre i Proverbet, mens de har været borte og er blevet ved at tale om den vage Ynglingeelskov, der aldrig finder Hvile, men rastløs flakker gjennem alle Anelsers Lande og alle Haabets Himle, syg

af Længsel efter at stilles i een stor samlet Følelses stærke, inderlige Gløden; det har de talt om; den Yngste med bitter Beklagelse, den Ældre mer og mer vemodigt, og nu siger den Ældre, den Gule til den Blaa, at han ikke skal være saa utaalmodig efter at en Kvindes Gjenkjærlighed skal fange ham og holde ham fast.

»Nej tro Du mig,« siger han, »den Kjærlighed, Du finder, bunden af to hvide Arme, med tvende Øjne for din nære Himmel og tvende Læbers sikre Salighed, den er for nær ved Jorden og Støvet, den har byttet Drømmenes frie Evighed for en Lykke, der kan maales i Timer og som ældes i Timer; for om den end stadig forynges, saa mister den dog hver Gang en af de Straaler, der i en Gloriekrans, der ikke kan visne, straaler om Drømmenes evige Ungdom. Nej Du er lykkelig!«

»Nej Du er lykkelig!« svarer den Blaa, »jeg vilde give en Verden til, jeg var som Du.«

Og den Blaa rejser sig og begynder at gaa nedad Vejen mod Kampagnen, og den Gule ser efter ham med et vemodigt Smil og siger for sig selv: »nej han er lykkelig!«

Men langt nede paa Vejen vender den Blaa

sig endnu en Gang imod Balkonen og raaber, mens han løfter paa Baretten: »Nej Du er lykkelig!«

Der burde have været Roser.

Og saa kunde der nu komme et Vindpust og ryste en hel Regn af Rosenblade af de blomstertunge Grene og hvirvle dem efter den bortgangne Page.

Pesten i Bergamo.

Der var Gammel-Bergamo oppe paa Toppen af et lavt Bjærg, i Hegn bag Mure og Porte, og der var det nye Bergamo nede ved Bjærgets Fod, aabent for alle Vinde.

En Dag brød Pesten ud dernede i den nye By og greb frygteligt om sig; der døde en Mængde Mennesker og de andre flygtede bort udover Sletten, ad alle Verdens fire Hjørner til. Og Borgerne i Gammel-Bergamo stak Ild paa den forladte By for at rense Luften, men det hjalp ikke, de begyndte ogsaa at dø oppe hos dem, først en om Dagen, saa fem, saa ti og saa en Snes, og da det var paa sit Højeste mange fler endnu.

Og de kunde ikke flygte saadan som de i den nye By havde gjort.

Der var jo de, der forsøgte det, men de kom til at leve et Liv som det jagede Dyrs, med Skjul i Grøfter og Stenkister, under Hegn

og inde i de grønne Marker; for Bønderne, der baade det ene Sted og det andet havde faaet Pesten bragt i Gaarde af de første Flygtninge, de stenede hver fremmed Sjæl, de traf, bort fra deres Enemærker, eller slog dem ned som gale Hunde uden Naade eller Barmhjærtighed, i retfærdigt Nødværge som de mente.

De maatte blive hvor de var de Folk fra Gammel-Bergamo, og Dag for Dag blev det varmere i Vejret og Dag for Dag blev den gruelige Smitte gridskere og gridskere i sit Tag. Forfærdelsen steg op som til Galenskab, og hvad der havde været af Orden og ret Regimente, det var som om Jorden havde slugt det og sendt det Værste istedet.

Lige i Begyndelsen, da Pesten kom paa, havde Folk sluttet sig sammen i Enighed og Samdrægtighed, havde været paa Vagt efter at Ligene blev ordenlig og godt begravede, og havde hver Dag sørget for, at der blev tændt store Baal af Ild paa Torve og Pladser, at den sunde Røg kunde drive gjennem Gaderne. Enebær og Eddike var der bleven delt ud til de Fattige, og fremfor Alting havde Folk søgt til Kirkerne aarle og silde, enkeltvis og i Optog, hver Dag havde de været inde for Gud med

deres Bønner, og hver Aften, naar Solen gik i Bjærge, havde alle Kirkernes Klokker raabt klagende imod Himlen fra deres hundrede svingende Svælg. Og Faster var der bleven paabudt og Relikvierne havde hver Dag staaet stillet frem paa Altrene.

Endelig en Dag, de ikke vidste mere at gjøre, havde de fra Raadhusets Altan, under Basuners og Tubers Klang, udraabt den hellige Jomfru til Podesta eller Borgmester over Byen, nu og evindelig.

Men det hjalp Altsammen ikke; der var Ingenting der hjalp.

Og da Folk fornam det og efterhaanden blev faste i den Tro, at Himlen enten ikke vilde hjælpe eller ikke kunde, da ikke blot lagde de Hænderne i Skjødet, sigende, at Alting maatte komme som det komme skulde, nej, men det var som om Synden fra en dulgt og snigende Sot var bleven en ond og aabenbar, rasende Pest, der Haand i Haand med den legemlige Farsot higed efter at slaa Sjælen ihjel, ligesom denne efter at lægge deres Kroppe øde. Saa utrolige vare deres Gjerninger, saa uhyre deres Forhærdelse. Luften var fuld af Bespottelse og Ugudelighed, af Fraadseres Stønnen og Drankeres

Hyl, og den vildeste Nat var ikke sortere af Uteerlighed end deres Dage var det.

»Idag ville vi æde, thi imorgen skulle vi dø!« — Det var som havde de sat det ud efter Noder, at spille paa mangfoldige Instrumenter i een uendelig Helvedeskoncert. Ja, havde ikke alle Synder forud været opfundne, saa var de blevet det her, for der var ikke den Vej, de jo vendte sig hen i deres Forkerthed. De unaturligste Laster florerede iblandt dem, og selv saadanne sjældne Synder som Nekromantia, Troldom og Djævlepaakaldelse var dem velbekjendte, thi de vare mange, som tænkte hos Helvedes Magter at faa den Beskyttelse, Himlen ikke havde villet yde.

Alt hvad der hed Hjælpsomhed eller Medlidenhed var forsvundet af Sindene, Enhver havde kun Tanke for sig selv. Den Syge blev set paa som Alles fælles Fjende, og hændte det en Stakkel, at han faldt om paa Gaden, mat af Pestens første Febersvimmel, der var ikke en Dør, der aabnede sig for ham, men med Spydestik og med Stenkast blev han tvungen til at slæbe sig bort fra de Sundes Vej.

Og Dag for Dag tog Pesten til, Sommersolen brændte ned over Byen, der faldt ikke en

Regndraabe, der rørte sig ikke en Vind, og af Lig, der laa og raadnede i Husene, og af Lig, der var ilde skjult i Jorden, avledes der en kvælende Stank, som blandede sig med Gadernes stillestaaende Luft og lokked Ravne og Krager til i Sværme og i Skyer, saa der var sort af dem paa Mure og paa Tage. Og rundt omkring paa Stadens Ringmur sad der enkeltvis underlige, store, udenlandske Fugle, langvejs fra, med rovlystne Næb og forventningsfuldt krummede Kløer, og de sad og saae med deres rolige, gridske Øjne indover, som biede de kun paa, at den ulykkelige By skulde blive een stor Aadselkule.

Saa var det Elleveugersdagen efter at Pesten var udbrudt, at Taarnvægterne og andre Folk, der var tilvejrs paa høje Steder, kunde se et sælsomt Tog bugte sig fra Sletten ind igjennem den nye Byes Gader, mellem de røgsværtede Stenmure og Træskurenes sorte Askedynger. En Mængde Mennesker! vist henved de sekshundrede eller fler, Mænd og Kvinder, Gamle og Unge, og de havde store, sorte Kors imellem sig og brede Bannere over sig, røde som Ild og Blod. De synger imens de gaar, og sære fortvivlelsesfuldt klagende Toner bæres op igjennem den stille, lummervarme Luft.

Brune, graa, sorte er deres Dragter, men Alle har de et rødt Mærke paa Brystet. Et Kors er det da de kommer nærmere. For de kommer stadigt nærmere. De presser sig op ad den stejle, murindhegnede Vej, som fører op til den gamle By. Der er et Mylder af deres hvide Ansigter, de har Svøber i Hænderne, der er en Ildregn malet af paa deres røde Faner. Og de sorte Kors svinger til den ene Side og til den anden i Trængslen.

En Lugt stiger op fra den sammenstuvede Hob, af Sved, af Aske, af Vejstøv og gammel Kirkerøgelse. De synger ikke mer, de taler ikkeheller, blot den samlede trippende, hjordeagtige Lyd af deres nøgne Fødder.

Ansigt ved Ansigt dukker ind i Taarnportens Mørke, og kommer ud i Lyset igjen paa den anden Side, med lystrætte Miner og halvvejs lukkede Laag.

Saa begynder Sangen igjen: et Miserere, og de knuger Svøben og gaar stærkere til som ved en Krigssang.

Som de kom fra en udhungret By ser de ud, Kinderne er hule paa dem, deres Kindben staar frem, der er ingen Blod i deres Læber og de har mørke Ringe under Øjnene.

De fra Bergamo er stimlet sammen og ser paa dem med Forundring og med Uro. Røde, forsvirede Ansigter staa mod disse blege; sløve, utugtsmatte Blikke sænkes for disse hvasse, flammende Øjne; grinende Bespottere glemme Munden aaben over disse Hymner.

Og der er Blod paa alle de Svøber af deres!

Folk blev ganske underlig tilmode over disse Fremmede.

Men det varede ikke længe, før man fik det Indtryk rystet af sig. Der var Nogle, der havde kjendt en halvgal Skomager fra Brescia igjen iblandt Korsdragerne, og straks var den hele Skare bleven til Latter ved ham. Imidlertid var det jo dog noget Nyt, en Adspredelse fra det dagligdags, og da de Fremmede marcherede afsted efter Domkirken, saa fulgte man efter, som man vilde fulgt efter en Bande Gjøglere eller efter en tam Bjørn.

Men alt som man gik og skubbedes, blev man forbitret, man følte sig saa nøgtern overfor disse Menneskers Højtidelighed, og man forstod jo meget godt, at disse Skomagere og Skrædere var kommet her for at omvende En, bede for En, og tale de Ord, man ikke vilde høre. Og der var to magre, graahaarede Filosofer, som

havde sat Ugudeligheden i System, de hidsede Mængden og æggede den ret af deres Hjærters Ondskab, saa for hvert Skridt det gik mod Kirken, blev Mængdens Holdning mere truende, deres Vredesudbrud vildere, og der var kun lidt igjen, saa havde de lagt voldsom Haand paa disse fremmede Svøbeskrædere. Men saa aabnede, ikke hundrede Skridt fra Kirkedøren, et Værtshus sine Døre, og en hel Flok Svirebrødre styrtede ud, den ene paa Ryggen af den anden, og de satte sig i Spidsen for Processionen og førte den syngende og vrælende med de naragtigst andægtige Gebærder, undtagen en af dem, som vendte Mølle indtil helt op ad Kirketrappens græsgroede Trin. Saa lo man jo, og Alle kom fredeligt ind i Helligdommen.

Det var underligt at være der igjen, at skride hen igjennem dette store, kølige Rum, i denne Luft, der var ram af gammel Os fra Vokslystander, over disse indsunkne Fliser, Foden kjendte saa godt, og over disse Sten, hvis slidte Ornamenter og blanke Inskriptioner Tanken saa tidt havde trættet sig med. Og medens nu Øjet halvt nysgjerrigt, halvt uvilligt lod sig lokke til Hvile i det bløde Halvlys under Hvælvingerne, eller gled hen over den dæmpede Brogethed af

støvet Guld og tilrøgede Farver, eller kom til at fordybe sig i Alterkrogenes sære Skygger, saa kom der et Slags Længsel op, der ikke var til at holde nede.

Imidlertid drev de fra Værtshuset deres Uvæsen oppe ved selve Hovedalteret, og en stor og kraftig Slagter iblandt dem, en ung Mand, havde løst sit hvide Forklæde af og bundet sig det om Halsen, saa det hang som en Kaabe nedad hans Ryg, og saaledes holdt han Messe deroppe med de vildeste, vanvittigste Ord, fulde af Utugt og af Bespottelse; og en halvgammel lille Tyksak vims og væver, skjønt han var saa tyk, med et Ansigt som et flaaet Græskar; han var Degn og responderede med alle de liderligste Viser, der drev over Lande, og han knælede og han knigsede og vendte Bagdelen til Alteret og ringede med Klokken, som med en Narrebjælde, og slog Hjul om sig med Røgelsekarret; og de andre Drukne laa langs ad Knæfaldet saa lange de var, brølende af Latter, hikkende af Drik.

Og hele Kirken lo og hujede, og hoverede over de Fremmede, og raabte til dem om at se godt efter, at de kunde blive kloge paa, hvad man regnede deres Vorherre for her i Gammel-Bergamo. For det var jo ikke saa meget fordi

man vilde Gud noget, at man jublede over Optøjerne, som fordi man glædede sig ved, hvad for en Braad i Hjærtet paa disse Hellige hver Bespottelse maatte være.

Midt i Skibet holdt de Hellige sig, og de stønnede af Kvide, deres Hjærter kogte i dem af Had og Hævntørst, og de bad med Øjne og Hænder op til Gud, at han dog vilde hævne sig for al den Haan, der blev vist ham her i hans eget Hus, de vilde saa gjærne gaa til Grunde sammen med disse Formastelige, blot han vilde vise sin Magt; med Vellyst vilde de knuses under hans Hæl, blot han vilde triumfere, og at Forfærdelse og Fortvivlelse og Anger, der var for silde, maatte komme til at skrige ud ad alle disse ugudelige Munde.

Og de istemte et Miserere, der i hver Tone klang som et Raab efter den Ildregn, der kom ned over Sodoma, efter den Magt Samson havde, da han tog om Filisterhusets Søjler. De bad med Sang og med Ord, de blottede Skuldrene og bad med deres Svøber. Der laa de knælende Række for Række, blottede til Bæltestedet, og svang de braaddede Rebknuder mod deres blodstrimede Rygge. Vilde og rasende huggede de til, saa Blodet stod i Stænk fra de hvinende

Svøber. Hvert Slag var et Offer til Gud. At de anderledes kunde slaa, at de kunde rive sig i tusinde blodige Stykker her for hans Øjne! Dette Legeme, hvormed de havde syndet imod hans Bud, det skulde straffes, pines, gjøres til Intet, at han kunde se, hvor de hadede det, at han kunde se, hvor de var Hunde for at tækkes ham, ringere end Hunde under hans Vilje, det laveste Kryb, der aad Støv under hans Fodsaal! Og Slag paa Slag, til Armene faldt ned eller Krampen knytted dem i Knude. Der laa de Række for Række, med vanvidsfunklende Øjne, med Fraadeskyer for deres Munde, med Blodet rislende ned ad deres Kjød.

Og de, som saae paa dette, følte med Et deres Hjærter banke, mærkede Varmen stige op i deres Kinder, og havde tungt ved at aande. Det var ligesom om noget Koldt strammede sig hen under deres Hovedhud, og deres Knæ blev saa svage. For dette greb dem; der var et lille Vanvidspunkt i deres Hjærner, som forstod denne Galskab.

Dette at føle sig som den vældige haarde Guddoms Træl, at sparke sig selv hen for hans Fødder, at være Hans, ikke i stille Fromhed, ikke i blide Bønners Uvirksomhed, men være det

rasende, i en Selvfornedrelsens Rus, i Blod og Hyl og under vædeblinkende Svøbetunger, det var de oplagt til at forstaa, selv Slagteren blev stille, og de tandløse Filosofer dukkede deres graa Hoveder for de Øjne, de saae omkring sig.

Og der blev ganske stille derinde i Kirken, kun en sagte Bølgen gik igjennem Hoben.

Da stod en iblandt de Fremmede, en ung Munk, op over dem og talte. Han var bleg som et Lågen, hans sorte Øjne glødede som Kul, der er ved at slukkes, og de mørke, smertehærdede Træk om hans Mund var som var de skaaret med en Kniv i Træ og ikke Folder i et Menneskes Ansigt.

Han strakte de tynde, forlidte Hænder op mod Himlen i Bøn, og de sorte Kutteærmer gled ned om hans hvide, magre Arme.

Saa talte han.

Om Helvede, talte han, om at det var uendeligt som Himlen er uendelig, om den ensomme Verden af Pine, hver af de Fordømte har at gjennemlide og at fylde med sine Skrig, Søer af Svovl var der, Marker af Skorpioner, Flammer, der lagde sig om ham, som en Kaabe den lægger sig, og stille, hærdede Flammer, der borede sig ind i ham som et Spydsblad, der drejes rundt i et Saar.

Der var ganske stille, aandeløse lyttede de efter hans Ord, for han talte, som havde han set det med sine egne Øjne, og de spurgte sig selv, er ikke denne en af de Fordømte, som er sendt til os op af Helvedes Gab for at vidne for os.

Saa prædikede han længe om Loven og Lovens Strænghed, om at hver Tøddel i den skulde opfyldes, og om at hver Overtrædelse, hvori de havde gjort sig skyldig, skulde regnes dem lige indtil Lod og til Unze. »Men Kristus er død for vore Synder, sige I, vi ere ikke mere under Loven. Men jeg siger Eder, at Helvede skal ikke blive bedraget for een af Eder og ikke een af Jærntænderne paa Helvedes Marterhjul skal gaa udenfor Eders Kjød. I stoler paa Golgathas Kors, kom, kom! kom at se det! jeg skal føre Jer lige til dets Fod. Det var en Fredag, som I vide, at de stødte ham ud igjennem en af deres Porte og lagde den tungeste Ende af et Kors paa hans Skuldre, og lod ham bære det til en gold og nøgen Lerbanke udenfor Byen, og de fulgte hobetals med og rørte Støvet med deres mange Fødder, saa der stod som en rød Sky der over Stedet. Og de rev hans Klæder af ham og blottede hans Legeme, saaledes som Lovens Herrer lader en Misdæder blotte for Alles

Blikke, at Alle kan se det Kjød, som skal overantvordes til Pine, og de slængte ham ned paa hans Kors at ligge, og strakte ham der paa og hug en Nagle af Jærn gjennem hver af hans modstridende Hænder og en Nagle gjennem hans korslagte Fødder, med Køller hug de Naglerne i lige til Hovedet. Og de rejste Korset i et Hul i Jorden, men det vilde ikke staa fast og lige, og de rokkede det til og fra og drev Kiler og Pløkke ned rundt om det, og de, som gjorde det, slog deres Hatte ud, at Blodet fra hans Hænder ikke skulde dryppe dem i Øjnene. Og han deroppe saae ned for sig paa Soldaterne, som spillede om hans usyede Kjortel, og paa hele denne hujende Hob, som han led for, at den kunde frelses, og der var ikke et medlidende Øje i den hele Hob. Og de dernede saae igjen paa ham, som hang der lidende og svag, de saae paa det Brædt over hans Hoved, hvorpaa der var skrevet Jødernes Konge, og de spottede ham og raabte op til ham: »Du som nedbryder Templet og bygger det op paa tre Dage, frels nu Dig selv; er Du Guds Søn, da stig ned fra dette Kors.« Da fortørnedes Guds højbaarne Søn i sit Sind, og saae de var ikke Frelse værd, de Hobe, der opfylder Jorden, og han rev sine Fødder ud over Naglens Hoved, og han knytted sine Hænder

om Hændernes Nagler og drog dem ud, saa Korsets Arme spændtes som en Bue, og han sprang ned paa Jorden og rev sin Kjortel til sig, saa Terningerne raslede nedover Golgathas Skrænt, og han slyngede den om sig med en Konges Vrede og foer op til Himlen. Og Korset stod tomt tilbage, og det store Forsoningens Værk blev aldrig fuldbragt. Der er ingen Mægler mellem Gud og os; der er ingen Jesus død for os paa Korset, der er ingen Jesus død for os paa Korset, der er ingen Jesus død for os paa Korset.«

Han tav.

Ved de sidste Ord havde han bøjet sig frem over Mængden og baade med Læber og Hænder ligesom kastet sit Udsagn ned over deres Hoveder, og der var gaaet en Stønnen af Angst igjennem Kirken, og i Krogene var de begyndt at hulke.

Da trængte Slagteren sig frem med opløftede, truende Hænder, bleg som et Lig, og han raabte: »Munk, Munk, vil Du nagle ham til Korset igjen, vil Du.« Og bagved ham lød det hvæsende hæst: »ja, ja, korsfæst, korsfæst ham!« Og fra alle Munde igjen truende, tryglende, rungede det i en Storm af Raab op imod Hvælvingerne: »korsfæst, korsfæst ham.«

Og klart og lyst en enkelt bævende Røst: »korsfæst ham!«

Men Munken saae ned over dette Flagr af opstrakte Hænder, mod disse fortrukne Ansigter, med de raabende Mundes mørke Aabninger, hvor Tandrækkerne lyste hvidt som Tænderne paa tirrede Rovdyr, og han bredte Armene i et Øjebliks Ekstase op mod Himlen og lo. Saa steg han ned, og hans Folk løftede deres Ildregnsbannere og deres tomme, sorte Kors, og trængte ud af Kirken, og atter drog de syngende henover Torvet og atter hen gjennem Taarnportens Gab.

Og de fra Gammel-Bergamo stirrede efter dem, mens de gik ned ad Bjærget. Den stejle, murindhegnede Vej var taaget af Lys fra Solen, som sank derude over Sletten, og de var halvt at se kun nu for alt det Lys, men paa Byens røde Ringmur tegned Skyggerne sig sort og skarpt af deres store Kors, der svinged fra den ene Side og til den anden Side i Trængslen.

Fjærnere blev Sangen; rødt glimted endnu et Banner eller to fra den nye Byes brandsorte Tomt, saa blev de borte i den lyse Slette.

Fru Fønss.

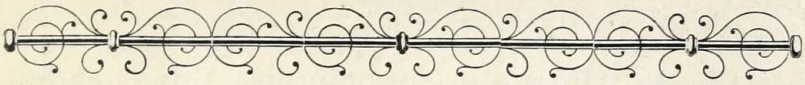

I det nette Anlæg bagved Pavernes gamle Palads i Avignon staar der en Udsigtsbænk, hvorfra man ser hen over Rhonen, over Durances Blomsterbred, over Høje og Marker og over en Del af Byen.

En Oktobereftermiddag sad der paa denne Bænk to danske Damer, en Enkefru Fønss og hendes Datter Ellinor.

Skjønt de havde været her et Par Dage, og skjønt de allerede kjendte den Udsigt, der laa for dem, saare vel, sad de dog endnu og undrede sig over, at der saae saadan ud i Provence.

At det virkelig var Provence! En leret Flod, med Flager af dyndet Sand og uendelige Bredder af stengraat Grus; saa blegbrune Marker uden et Græsstraa, blegbrune Skrænter, blegbrune Højder og støvlyse Veje, og hist og her hos de hvide Huse Grupper af sorte Træer, fuldstændig sorte Buske og Træer. Over alt dette en hvidlig,

lyssitrende Himmel, der gjorde Alting endnu blegere, endnu mere tørt og trættende lyst, ikke et Glimt af frodig, mættet Lød, lutter sultne, solpinte Farver, og ikke en Lyd i Luften, ikke en Le, der hug igjennem Græsset, ikke en Vogn, der skramlede henad Vejene; og Byen der til begge Sider ligesom bygget af Stilhed, med alle de middagstavse Gader, alle de døvstumme Huse med hvert Skodde, hver Jalousie lukket i, lukket i hvert eneste; Huse, der hverken kunde høre eller se.

Fru Fønss havde kun et resigneret Smil overfor denne livløse Ensformighed, men Ellinor gjorde den synligt nervøs, ikke livligt ærgerlig nervøs, men klynkende og mat, som man kan blive det ved et døgnlangt Regnvejr, naar alle Ens triste Tanker regner ned med, eller ved et Stueuhrs idiotisk trøstende Dikken, naar man sidder og er uhelbredelig led ved sig selv, eller ved Blomsterne i Ens Tapet, naar den samme Kjæde af luvslidte Drømme mod Ens Villie hasper rundt i Ens Hjærne, og knyttes sammen og gaar i Stykker og knyttes sammen igjen i een kvalmende Uendelighed. Det tog ligefrem legemligt paa hende, dette Landskab, og førte hende en Afmagt nær, saaledes havde det idag svoret

sig sammen med Erindringer om et Haab, der var bristet, og om lifligt søde Drømme, der nu kun var sygnende vamle, Drømme, som hun rødmede skamrød ved at mindes og dog aldrig kunde glemme. Og hvad havde det saa med Egnen her at gjøre, Slaget havde jo truffet hende langt herfra, i hjemlige Omgivelser, ved vatret Sund, under lysgrønne Bøge, og dog havde hver blegbrun Bakkebølge det paa sine Læber, og hvert grønskoddet Hus stod og tav med det her.

Det var den gamle Sorg for unge Hjærter, det, der var mødt hende, hun havde elsket en Mand og troet paa Kjærlighed igjen, og saa havde han pludseligt kaaret sig en anden; hvorfor, til hvad? hvad havde hun gjort ham? hvad havde hun forandret sig, var hun ikke den samme? og alle de evige Spørgsmaal om igjen. Hun havde ikke sagt et Ord til sin Moder, men hendes Moder havde forstaaet det hver Smule og havde været saa omhyggelig for hende; hun kunde have skreget ved denne Omhu, som vidste og slet ikke maatte vide, og hendes Moder havde forstaaet det ogsaa, og saa var de rejst.

Hele Rejsen var blot for at hun skulde glemme.

Fru Fønss behøvede ikke at gjøre Datteren sky ved at se paa hendes Ansigt, for at vide, hvor hun var henne; blot hun holdt Øje med den nervøse lille Haand, der laa ved hendes Side, og som strakte sig saa magtløs fortvivlet paa Bænkens Tremmer, for hvert Øjeblik at forandre Stilling, ligesom en Febersyg, der flytter sig i sin hede Seng; blot hun gjorde det, saae paa denne Haand, saa vidste hun ogsaa, hvor livstræt de unge Øjne stirrede ud for sig, hvor forpint det fine Ansigt sitrede i hvert Drag, hvor blegt det var i sin Liden og hvor sygeligt Aarerne blaanede frem under Tindingernes skære Hud.

Det gjorde hende saa ondt for hendes lille Pige, og hun vilde saa gjærne have havt hende lænet op mod sit Bryst for at aande alle de Trøstens Ord ned over hende, som hun kunde tænke; men hun havde den Tro, at der er Sorger, der skal dø i Løndom og som ikke maa faa Lov at skrige ud i Ord, end ikke mellem Moder og Datter, at ikke en Dag under nye Forhold, naar Alting vil bygge sig op til Henrykkelse og til Lykke, at saa ikke disse Ord skal være der som en Hindring, Noget, der tynger og gjør ufri, fordi den, der har sagt dem, vil høre dem ligge

og hviske i en Andens Sind, tænke sig dem seet paa, vendt og drejet i en Andens Tanker.

Og saa ogsaa det, at hun var bange for at gjøre Datteren Skade ved at gjøre hende Fortroligheden let, hun vilde ikke have Ellinor til at rødme for sig, hun vilde ikke, hvor meget det saa kunde lette, hjælpe hende over den Ydmygelse, der ligger i, at lægge sin Sjæls de lønligst egne Vraaer aabne for en Andens Øje, tværtimod, saa meget tungere det end gjorde det for dem begge, saa var hun glad ved, at den Sjælens Fornemhed, der var hos hende selv, den fandt hun igjen i en vis sund Stivhed hos sin unge Datter.

En Gang — der var en Gang for mange, mange Aar siden, da hun selv var saadan en attenaars Pige, da havde hun elsket af hele sin Sjæl, med hver Sans i sit Legeme, hvert Livshaab, hver Tanke; og det havde ikke maattet være, ikke kunnet blive; han havde kun havt sin Troskab at byde paa, til at prøve i en uendelig Forlovelse, og der var Forhold i hendes Hjem, der ikke kunde vente. Saa havde hun da taget ham, de havde givet hende, ham, der var disse Forholds Herre. De blev gift, saa kom Børnene, Tage, Sønnen, der var med her i Avignon, Dat-

teren, der sad ved hendes Side, og det var blevet meget bedre end hun havde kunnet vente, baade lysere og lettere. Otte Aar varede det, saa døde Manden, og hun sørgede over ham af et oprigtigt Hjærte, thi hun havde lært at holde af denne fine, tyndblodede Natur, der med en anspændt, egoistisk Kjærlighed næsten sygeligt elskede, hvad der ved Slægt og Familjebaand hørte den til, og som af hele den store Verden derude ikke brød sig om Andet end om, hvad den mente, blot dens Mening, ikke Andet. Efter Mandens Død havde hun saa levet meget for sine Børn, men havde ikke stænget sig inde med dem, havde taget Del i Selskabslivet, som det for en saa ung og formuende Enke var naturligt, og nu var hendes Søn enogtyve Aar gammel, og hun selv havde ikke mange Dage tilbage inden hun var fyrge. Men hun var smuk endnu, der var ikke et graat Stænk i hendes tunge, dunkelblonde Haar, ikke en Rynke om de store, frejdige Øjne, og Figuren var slank i dens formbeherskede Fylde. De kraftige, linjefine Træk blev hævet frem ved den dunklere, mer farvedybe Teint, som Aarene havde givet hende, men der var en Sødme i Smilet om hendes dybt indvigede Læber, en næsten forjætningsfuld Ungdom i

hendes brune Øjnes blødt duggede Tindren, som gjorde Alting mildt igjen og blidt. Og dog var der saa atter Kindens alvorligt store Runding, den modne Kvindes viljestærke Hage.

»Nu kommer Tage vist,« sagde Fru Fønss til Datteren, da hun hørte Latter og nogle danske Udraab paa den anden Side af den tykke Hæk af Avnbøg.

Ellinor tog sig sammen.

Og der var Tage, Tage og Kastagers, Grosserer Kastager fra Kjøbenhavn med Søster og Datter; Fru Kastager laa syg derhjemme paa Hotellet.

Fru Fønss og Ellinor gjorde Plads for de to Damer, Herrerne forsøgte et Øjeblik at konversere staaende, men lod sig snart lokke af den lave Graastensmur, der omgav Udsigtspunktet, og saa sad man der og talte lige det nødvendigste, for de Nysankomne var trætte af en lille Jærnbaneudflugt ud i det rosenblussende Provence.

»Hov!« raabte Tage og slog sig med den flade Haand paa sine lyse Benklæder, »se der!«

Man saae.

Ude i det brune Landskab viste der sig en Støvsky, over den en Støvkappe, midt imellem begge øjnedes der en Hest. »Det er den Eng-

lænder, jeg talte om, der kom forleden,« sagde Tage henimod Moderen. »Har De set Nogen ride saadan?« vendte han sig mod Kastager, »han minder mig om en Gaucho.«

»Mazeppa?« sagde Kastager spørgende.

Rytteren forsvandt.

Saa rejste man sig og begav sig paa Vej til Hotellet.

Disse Kastagers havde man truffet i Belfort, og da de skulde samme Tur, ned igjennem Sydfrankrig og langs ad Rivieraen, var man foreløbig fulgtes. Her i Avignon var saa begge Familjer standset, Grossererens, fordi Fruen havde faaet ondt i en Aareknude, Fønss'es, fordi Ellinor øjensynligt trængte til Ro.

Tage var henrykt over dette Samliv, thi han forelskede sig Dag for Dag mere og mere uhelbredeligt i den nydelige Ida Kastager, men Fru Fønss var ikke saa godt fornøjet, thi vel var Tage meget sikker og udviklet for sin Alder, men det havde jo slet ikke Hast med nogen Forlovelse, og saa desuden denne Kastager. Ida var en prægtig lille Pige, Fruen var en meget dannet Dame af udmærket Familje, og Grosseren selv var baade dygtig, rig og brav, men der var et Skjær af Latterlighed over ham, og

der kom et Smil om Folks Læber eller et Blink i deres Øjne, naar man nævnede Grosserer Kastager. Han var nemlig saa ildfuld og saa saa overordenlig begejstret, var det saa aabenhjærtigt, saa larmende og saa meddelsomt, og derfor var det, for der fordres jo nu netop saa megen Diskretion for at omgaas med Begejstring. Men Fru Fønss holdt ikke af at tænke paa, at man nævnede Tages Svigerfader med et Blink i Øjet, et Smil om Munden, og derfor holdt hun sig lidt kølig overfor Familjen, til stor Sorg for den forelskede Tage.

Næste Dags Formiddag var Tage og hans Moder gaaet hen for at se paa Byens lille Museum. De fandt Porten aaben, men Dørene ind til Samlingen lukkede; og at ringe viste sig at være frugtesløst. Imidlertid gav Porten Adgang til det ikke synderlig store Gaardsrum, der var omgivet af en nylig hvidtet Buegang, hvis korte, tyklivede Søjler stivede hinanden af med sorte Jærnstænger.

De gik rundt og saae paa hvad der var stillet op langs Væggen, romerske Gravmæler, Stykker af Sarkofager, en hovedløs Draperifigur,

to Ryghvirvler af en Hvalfisk og en Række arkitektoniske Detailler.

Paa alle Mærkværdighederne var der friske Spor af Murerens Kalkkost.

Saa var de ved deres Udgangspunkt igjen.

Tage løb op ad Trappen for at se ad, om der dog ikke et Steds i Huset skulde være Folk, og Fru Fønss gav sig til at spadsere frem og tilbage i Buegangen.

Som hun var paa Tur op efter Porten, viste der sig for Enden af Gangen, lige foran hende, en høj, skjægget Herre med et solbrunt Ansigt. Han havde en Rejsebog i Haanden, lyttede tilbage og saae saa frem for sig hen paa hende.

Hun kom straks til at tænke paa Englænderen fra i Gaar.

»Undskyld Frue,« begyndte han spørgende, og hilste.

»Jeg er Fremmed,« svarede Fru Fønss, »der synes ikke at være Nogen hjemme, men min Søn er løben ovenpaa for at se ad . . .«

Disse Ord veksledes paa Fransk.

I det Samme kom Tage til, »jeg har været helt rundt,« sagde han, »ogsaa inde i en Lejlighed, men der var ikke en Kat.«

»Jeg hører,« sagde Englænderen, denne Gang paa Dansk, »at jeg har den Fornøjelse at være sammen med Landsmænd.«

Han hilste atter og gik nogle Skridt tilbage, som for at antyde, at han kun havde sagt dette for at de kunde vide, at han forstod hvad de talte; men pludseligt traadte han endnu nærmere end før, med et spændt, bevæget Udtryk i sit Ansigt, og sagde: »for det skulde da ikke være, at Fruen og jeg er gamle Bekjendte?«

»Er det Emil Thorbrøgger?« udbrød Fru Fønss, og rakte Haanden frem.

Han greb den. »Ja, det er mig,« sagde han glad, »og det er Dem!«

Han havde næsten Taarer i Øjnene, da han saae paa hende.

Fruen forestillede Tage som sin Søn.

Tage havde aldrig i sit Liv hørt denne Thorbrøgger nævne, men han tænkte ikke paa det, bare paa at Gauchoen var faldet ud til at blive en Dansker, og da der blev en Pavse, og Nogen skulde sige Noget, kunde han ikke lade være med at udbryde: »og jeg, der igaar sagde, at De mindede mig om en Gaucho!«

Ja det, svarede Thorbrøgger, var da ogsaa saa temmelig nær ved Sandheden, eftersom

han i enogtyve Aar havde levet midt inde paa Sletterne i La Plata og ganske vist i alle de Aar været mer til Hest end til Fods.

Og nu var han kommet her til Evropa!

Ja, nu havde han solgt sin Jord og sine Faar og var kommen for at se sig om i denne gamle Verden, hvor han hørte hjemme; men med Skam at tale om, maatte han sige, at han tidt og ofte fandt det meget kjedeligt, saadan at rejse for sin Fornøjelse.

Han havde maaske Hjemve efter Prairierne?

Nej, han havde aldrig havt nogen Længsel efter Steder eller Lande, han troede det var blot det daglige Arbejde han savnede.

Saadan taltes der nu en Stund. Endelig kom Kustoden, ophedet og forpustet, med Salathoveder under Armen og et Knippe brandrøde Tomater i Haanden, og de blev lukket ind i den lille, beklumrede Malerisamling, hvor de kun fik det allervageste Indtryk af den gamle Vernets gullige Uvejrsskyer og sortladne Vande, medens de derimod gjorde sig ganske vel bekjendt med hinandens Liv og Skjæbne i de mange Aar, der var gaaet hen, siden de skiltes.

For det var jo ham, hun havde elsket, den Gang hun bandtes til en Anden; og i de Dage,

der nu kom, hvor de var meget sammen, og hvor de Andre, i Følelsen af, at saa gamle Venner maatte have meget at sige hinanden, saa ofte lod dem ene, i de Dage mærkede de snart begge To, at hvormeget de saa i Aarenes Løb havde forandret sig, deres Hjærter havde Intet glemt.

Maaske var det ham, der først blev det vaer, thi hele Ungdommens Usikkerhed, dens Sentimentalitet og dens elegiske Længsler kom over ham med det Samme, og han led derved, det var den modne Mand imod, saadan med Et at være berøvet den Livsro, den Selvsikkerhed, som han i Tiden havde erhværvet, og han ønskede sig sin Kjærlighed anderledes præget, vilde, den skulde været mere værdig, mere fattet.

Hun følte sig ikke yngre, syntes hun, men det var hende, som i hendes Sjæl et standset, opstæmmet Taarevæld var bristet aabent igjen og atter var begyndt at rinde; og det var saa lykkeligt og lettende at græde, og hun havde en Rigdomsfølelse over for disse Taarer, som var hun mere værd og Alting hende mere værd igjen; en Ungdomsfølelse tilsidst.

En Aften en af disse Dage sad Fru Fønss ene hjemme, Ellinor havde lagt sig tidligt, og Tage var gaaet med Kastagers i Theatret. Hun havde siddet der i det kjedelige Hotelværelse og drømt i det Halvmørke, et Par Lys kunde fremkalde, til Drømmene var gaaet istaa af den evindelige Kommen og Kommen igjen, og hun var bleven træt, men af den blide, smilende Træthed, der breder sig over En, naar lykkelige Tanker er ved at slumre hen i Ens Sind.

Hun kunde ikke blive siddende her og se hen for sig hele Aftenen uden saa meget som en Bog, og det vilde vare mer end en Time endnu, inden Theatret var forbi; saa gav hun sig til at gaa op og ned ad Gulvet, standsede foran Spejlet og rettede paa sit Haar.

Hun kunde jo gaa ned i Læsekabinettet og se paa de illustrerede Blade. Der var altid tomt der paa denne Tid af Aftenen.

Hun kastede et stort, sort Kniplingsslør over Hovedet og gik ned.

Jo, der var tomt.

Det lille, tætmeublerede Værelse var blændende oplyst af et halvt Dousin brede Gasblus; der var hedt derinde og Luften næsten svidende tør.

Hun trak Sløret ned om Skuldrene.

De hvide Blade der paa Bordet, Mapperne med deres store Guldbogstaver, de tomme Fløjelsstole, Gulvtæppets regelmæssige Kvadrater og Reppsgardinernes ligestøbte Folder, det saae Altsammen saa stumt ud i dette stærke Lys.

Hun drømte endnu, og drømmende stod hun og lytted til Gasblussenes langtonede Syngen.

Man kunde næsten blive svimmel af den Varme.

Langsomt rakte hun, for at støtte sig, op efter en stor, tung Bronzevase, der var anbragt paa en Konsol paa Væggen, og greb i dens blomsterknudrede Kant.

Det var bekvemt at staa saadan, og Bronzen var saa dejlig kølig imod hendes Haand. Men som hun stod der, kom noget Andet til. Hun begyndte at føle det som en Tilfredsstillelse for sine Lemmer, for sit Legeme, den plastisk skjønne Stilling, hvori hun var sunken hen, og Bevidstheden om, hvor godt det klædte hende, om den Skjønhed, der var over hende i dette Øjeblik, og selve den legemlige Fornemmelse af Harmoni, det samlede sig til en Følelse af Triumf, strømmede som en underlig festlig Jubel igjennem hende.

Hun syntes sig saa stærk i denne Stund, Livet laa for hende som en stor og straalende Dag, og ikke mere som en Dag, der helder imod Tusmørkets stille, vemodsfulde Timer, men som et stort og vaagent Spand af Tid, med hede Pulse bankende i hvert Sekund, med Lysets Lyst, med Handling og med Fart, og en Uendelighed udadtil og indad. Og hun begejstredes ved Livets Fylde og længtes mod den med en Rejsefebers Svimmelhed og Gløden.

Længe stod hun saadan, betagen af sine Tanker, glemmende Alt omkring sig. Saa, pludseligt, ligesom hørte hun Tavsheden derinde, Gasflammernes langtonede Syngen, og hun lod Haanden falde ned fra Vasen, satte sig ved Bordet og begyndte at blade i en Mappe.

Hun hørte Skridt, der gik Døren forbi, hørte dem vende om, og saae saa Thorbrøgger træde ind.

Der veksledes et Par Ord, men da hun syntes optaget af sine Billeder, gav ogsaa han sig til at se i de Journaler der laa. Meget interesserede de ham imidlertid næppe, for da hun noget efter saae op, mødte hun hans Blik, der stirrede forskende over paa hende.

Han saae ud, som om han var lige ved at ville tale, og der var et nervøst, besluttet Udtryk om

hans Mund, som sagde hende saa bestemt hvad de Ord vilde blive, at hun rødmede, og instinktmæssig, ligesom for at holde Ordene tilbage, rakte sit Billedblad over Bordet til ham og pegede paa en Tegning deri af nogle Pampasryttere, der slynged Lassoer efter vilde Tyre.

Han var ogsaa lige ved at lade sig lokke til en Spøg om Tegnerens naive Forestillinger om den Kunst, at kaste med Lasso; det var det jo saa fristende let at tale om, i Modsætning til det, han havde i Tanker, men saa tog han resolut og skjød Bladet til Side, bøjede sig lidt frem imod Bordet og sagde: »jeg har tænkt saa meget paa Dem siden vi mødtes, jeg har altid tænkt saa meget paa Dem, baade den Gang i Danmark og derovre hvor jeg har været. Og jeg har altid elsket Dem, og naar jeg nu sommetider synes jeg aldrig har elsket Dem før nu, vi igjen har truffet hinanden, saa er det ikke sandt, saa stor min Kjærlighed ogsaa er, for jeg har altid elsket Dem, jeg har elsket Dem altid. Og dersom jeg nu maatte faa Lov til, at De skulde være min, De kan ikke forstaa, hvad det vilde være for mig, om De, der har været taget fra mig i saa mange Aar, om De vilde komme tilbage.«

Han tav et Øjeblik, saa rejste han sig og kom nærmere hen til hende.

»Aa, men saa sig dog et Ord, jeg staar her og taler som iblinde, jeg maa jo tale til Dem som til en Tolk, en Fremmed, der skal sige det igjen til det Hjærte, jeg taler til, jeg veed jo ikke ... staa og veje mine Ord ... jeg veed jo ikke hvor fjærn eller hvor nær, jeg tør jo ikke give den Lyd, den Tilbedelse, der opfylder mig — eller tør jeg?«

Han lod sig synke ned paa en Stol ved hendes Side.

»Turde jeg, behøvede jeg ikke at frygte, — er det sandt! aa Gud velsigne Dig, Paula!«

»Der er ingen Ting, der skal holde os adskilt længer,« sagde hun, med sin Haand i hans, »hvad der saa kommer, jeg har Ret til at være lykkelig en Gang, til at leve fuldt ud en Gang paa min Natur, leve mine Længsler og mine Drømme. Jeg har aldrig resigneret; fordi Lykken ikke kom til mig, troede jeg dog aldrig, at Livet var lutter Tarvelighed og Pligt, jeg vidste, der var Lykkelige til.«

Tavs kyssede han hendes Haand.

»Jeg veed,« sagde hun sørgmodigt, »de, der vil dømme mig mildest, de vil unde mig den

Lykke det er mig, at vide mig elsket af Dig, men de vil ogsaa sige, at det skulde være mig nok.«

»Men det vilde aldrig være mig nok, og Du kunde aldrig have Ret til at slippe mig saadan.«

»Nej«, sagde hun, »nej.«

Lidt efter gik hun saa op til Ellinor.

Ellinor sov.

Fru Fønss satte sig ved hendes Seng og saae paa det blege Barn, hvis Træk kun utydeligt kunde skimtes i Natlampens gule, fattige Skjær.

For Ellinors Skyld maatte de vente. Om et Par Dage vilde de skilles fra Thorbrøgger og tage til Nizza og blive der alene; hele den Vinter vilde hun leve for at faa Ellinor rask. Men imorgen vilde hun fortælle Børnene hvad der var sket, og hvad der var i Vente. Hvordan de saa vilde tage det, det var hende umuligt at leve sammen med dem Dag ud og Dag ind, næsten lukket ude fra dem ved en saadan Hemmelighed. Og de maatte jo ogsaa have Tid til at vænne sig til Tanken; for til en Skilsmisse imellem dem vilde det jo blive, større eller mindre, det kom an paa Børnene selv. Hvad Ordningen af deres Liv, i Forhold til hende og til ham, angik, der

skulde de raade helt. Hun vilde Ingenting fordre. Her var det til dem at give.

Hun hørte Tages Skridt inde i Salonen og gik ind til ham.

Han var paa een Gang saa straalende og saa nervøs, at Fruen straks tænkte, at der var sket noget, og hun anede ogsaa hvad.

Men han, der vilde finde et Slags Indledning til det, han havde paa Hjærte, sad og talte sig distrait om Theateret, og først da hans Moder gik hen til ham og lagde sin Haand paa hans Pande, og tvang ham til at se op paa sig, fik han fortalt, at han havde friet til Ida Kastager og faaet: Ja.

Længe talte de saa om det, men Fru Fønss følte hele Tiden, at der over det hun sagde var en Kølighed, som hun ikke kunde overvinde, fordi hun frygtede for at stemme altfor meget i med Tage, paa Grund af den Bevægelse, hvori hun selv var, og saa ogsaa det, at hun ikke kunde taale, at hendes mistroiske Tanker tænkte sig paa Spor efter selv den svageste Skygge af Forbindelse mellem det, at hun var venlig iaften, og det, hun vilde fortælle imorgen.

Tage mærkede imidlertid ingen Kølighed til.

Det var ikke meget, Fru Fønss fik sovet den Nat, hun havde altfor mange Tanker til at holde sig vaagen med. Hun tænkte paa, hvor underligt det var, at han og hun skulde mødes, og at de, da de mødtes, skulde holde af hinanden som i gamle Dage.

Men det var gamle Dage, især for hende, hun var jo ikke, hun kunde ialt Fald ikke være ung længer. Og det vilde vise sig, han vilde komme til at maatte bære over med hende, vænne sig til, at det var længe siden hun var atten Aar ung. Men hun følte sig ung, hun var det i saa mange Henseender, og alligevel var der det, at hun havde Bevidstheden om sine Aar; hun saae det saa tydeligt: i tusinde Bevægelser, i Miner og Gestus, i Maaden hun vilde komme paa efter et Vink, Maaden, hvorpaa hun vilde smile ved et Svar, ti Gange om Dagen vilde hun gjøre sig gammel i det, fordi hun vilde mangle Modet til i det Ydre at være saa ung som sit Sind.

Og Tanker kom og Tanker gik, men gjennem det Altsammen brød idelig det samme Spørgsmaal frem, om hendes Børn, hvad de vilde sige.

Det var op paa Formiddagen den næste Dag, at hun æskede Svaret.

De sad i Salonen.

Hun sagde, at hun havde noget Vigtigt at lade dem vide, Noget, som vilde gjøre en stor Forandring for dem alle, Noget, som vilde komme dem meget uventet. Hun bad dem om at høre det, saa roligt som de kunde, og ikke lade sig rive hen til ubetænksomme Ting af det første Indtryk; for de maatte vide, at det, hun vilde fortælle dem, var fast afgjort, og at Ingenting, de kunde sige, vilde faa hende til at forandre det.

»Jeg vil gifte mig igjen,« sagde hun, og hun fortalte dem, hvordan hun havde elsket Thorbrøgger, før hun kjendte deres Fader, hvordan hun var bleven skilt fra ham, og hvordan de nu havde fundet hinanden.

Ellinor græd, men Tage havde rejst sig fra sin Plads, helt forvildet, saa var han gaaet hen til hende, havde lagt sig ned paa sine Knæ foran hende og grebet hendes Haand, som han hulkende, halvt kvalt af Bevægelse, trykkede imod sin Kind, med en usigelig Ømhed, med et Udtryk af Raadvildhed i hvert Træk i sit Ansigt.

»Aa, men Moder, kjæreste Moder! hvad har vi dog gjort Dig, har vi ikke elsket Dig altid,

har vi ikke, baade naar vi var hos Dig og naar vi var borte fra Dig, længtes ind imod Dig som mod det Bedste vi ejede i Verden. Fader har vi jo ikke kjendt uden gjennem Dig, det er Dig, der har lært os at elske ham, og naar Ellinor og jeg holder saa meget af hinanden, er det saa ikke, fordi Du Dag i Dag, utrættelig har vist den Ene, hvad det var, der var værd at elske hos den Anden, og har det ikke været saadan med hvert Menneske vi har knyttet os til, har vi ikke Alting fra Dig! Alting har vi fra Dig, og vi tilbeder Dig Moder, dersom Du vidste ... aa, Du aner ikke, hvor tidt vor Kjærlighed til Dig higer efter at gaa over alle Bredder og Grændser, op imod Dig, men det er Dig igjen der har lært os at holde den nede, og vi tør aldrig komme Dig saa inderlig nær, som vi saa gjærne vilde. Og nu siger Du, Du vil helt tage Dig bort fra os, ganske skubbe os til Side! men det er jo umuligt, hvad kunde den, der mente os det værst i Verden, gjøre mod os, der var saa frygteligt som det, og Du mener os det jo ikke værst i Verden, Du mener os det jo godt, hvor kan det saa være muligt. Skynd Dig at sige, det var ikke sandt, sig det var ikke sandt Tage, det var ikke sandt Ellinor.«

»Tage, Tage, kom dog til Dig selv og gjør det ikke saa tungt, baade for Dig selv og for os Andre.«

Tage rejste sig.

»Tungt!« sagde han, »tungt, tungt, aa gid det ikke var Andet end tungt, men det er jo frygteligt, — unaturligt; det er til at blive vanvittig over at tænke paa. Aner Du ogsaa virkelig, hvad det er, Du har givet mig at tænke paa? Min Moder givet ind under en fremmed Mands Kjærtegn, min Moder attraaet, favnet og favnende igjen, aa, det er Tanker for en Søn, Tanker værre end den værste Forhaanelse, — men det er umuligt, det skal være umuligt, det skal, for skulde der ikke være saamegen Magt i en Søns Bønner! Ellinor, sid ikke der og græd, kom og hjælp mig med at bede Moder om at have Medlidenhed med os.«

Fru Fønss gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden og sagde: »lad Ellinor være, hun kan være træt nok endda, og jeg har jo desuden sagt Jer, at der kan Ingenting forandres.«

»Jeg vilde ønske jeg var død,« sagde Ellinor, men det er sandt alt hvad Tage siger, Moder, og det kan aldrig være Ret af Dig, nu i den Alder vi er, at give os en Stedfader.«

»Stedfader,« raabte Tage, »jeg vil ikke haabe han vover blot et Øjeblik ... Du er gal, hvor han gaar ind, der gaar vi ud, der er ikke den Magt paa Jorden, der skal faa mig til at taale det mindste Fællesskab med det Menneske. Det er til Moder at vælge; — men ham eller os! Gaar de Nygifte til Danmark er vi landsforviste, bliver de her, bliver vi ikke.«

»Er det din Mening, Tage? spurgte Fru Fønss.«

»Jeg troer ikke Du tvivler; tænk blot det Familjeliv: Ida og jeg siddende derude paa Terrassen en Maaneskinsaften, og der er Nogen der hvisker bagved Laurbærbuskettet, og Ida spørge hvem det er der hvisker, og mig svare: det er min Moder og hendes nye Mand. — Nej, nej, jeg burde ikke have sagt det; men Du ser allerede, hvorledes det virker, hvad Fortræd det har gjort mig, og det vil heller ikke gjøre Ellinor bedre, kan Du tro.«

Fru Fønss lod Børnene gaa, og blev siddende ene tilbage.

Nej, Tage havde Ret, det havde ikke gjort dem godt; hvor de allerede var kommen langt fra hende i denne korte Time; hvor de saae paa hende, ikke som hendes, men som deres Faders

Børn, og hvor de var rede til at slippe hende, blot de havde mærket, at ikke hver eneste Følelse i hendes Hjærte var deres; men hun var jo dog ikke ene og alene Tages og Ellinors Moder, hun var jo dog et Menneske for sig selv, med Liv for sig og Haab for sig, ogsaa uden i Sammenhæng med dem. Men saa ung som hun havde troet, var hun dog maaske ikke. Hun havde mærket det i denne Samtale med sine Børn. Havde hun ikke siddet der, frygtsom, trods sine Ord, og næsten følt sig som den, der havde gjort Indgreb i Ungdommens Ret, og var ikke hele Ungdommens sikre Fordringsfuldhed og dens naive Tyranniskhed gaaet igjennem alt hvad de havde sagt, — det er os det tilkommer at elske, det er vort at Livet det er, og Eders Liv det er at være til for os.

Hun begyndte at forstaa, at det kunde være en Tilfredsstillelse at være helt gammel, ikke at hun ønskede det, men det smilede dog svagt til hende som en fjærn Fred, nu, efter al den Bevægelse hvori hun den sidste Tid havde været, nu, da Udsigten til saa megen Uenighed var saa nær. For hun troede ikke, at hendes Børn vilde komme paa andre Tanker end dem, de havde, og hun maatte jo dog tale med dem derom

igjen og igjen, inden hun opgav Haabet. Det bedste var, at Thorbrøgger rejste straks; naar han ikke var tilstede, vilde Børnene maaske være mindre irritable, og hun kunde komme til at vise dem, hvor ivrig hun var efter at tage alle mulige Hensyn til dem; den første Bitterhed vilde saa faa Tid til at forsvinde og Alting ... nej, hun troede ikke paa, at Alting vilde blive godt.

Det blev da saadan, at Thorbrøgger indvilligede i at rejse til Danmark for at faa deres Papirer i Orden. Foreløbig skulde han saa blive der. Der syntes imidlertid ikke at være vundet Noget ved det. Børnene skyede hende, Tage var altid sammen med Ida eller hendes Fader, og Ellinor skulde altid holde den syge Fru Kastager med Selskab. Og var de saa endelig sammen, hvor var da ikke blot den gamle Fortrolighed, den gamle Hygge, men hvor var de tusinde Samtaleemner, og fandt de endelig et, hvor var saa dets Interesse bleven af? De sad der og holdt en Konversation i Gang som mellem Mennesker, der en Tidlang har nydt Godt af hinandens Selskab og nu skal skilles, og de, der skal rejse, har alle deres Tanker samlede om Rejsens Maal, og de, der skal blive, tænker kun paa, hvordan de skal falde tilbage til et hjemligt

Liv og til hjemlige Vaner, naar de Fremmede er rejst.

Der var intet Fællesskab mer i deres Liv, hele Følelsen af at høre sammen, var forsvunden. De kunde tale om, hvordan de skulde indrette sig i næste Uge, næste Maaned, om en Maaned til ogsaa, men det interesserede dem ikke som det var Dage af deres Liv, det drejede sig om, kun som en Ventetid, der skulde overstaas paa den Maade eller paa en anden, for alle tre spurgte de i deres Tanker: og hvad saa? fordi de ingen Tryghed kunde føle til deres Liv, fordi de ingen Grund havde til at bygge det op paa, før det var ordnet, det som havde skilt dem.

Og for hver Dag der gik, glemte Børnene mer og mer hvad deres Moder havde været for dem, saadan som Børn vil glemme, naar de tror, der er blevet gjort dem Uret, tusinde Velgjerninger for en eneste Uret.

Tage var den Blødeste af dem, men ogsaa den, der var dybest saaret, fordi han var den, der havde elsket mest. Han havde grædt i lange Nætter over den Moder, han ikke kunde beholde, just saadan som han vilde, og der var Tider, hvor Erindringen om hendes Kjærlighed til ham var ved at døve hver anden Følelse i

hans Bryst. En Dag var han ogsaa gaaet ind til hende og havde bedet og tigget hende om at være deres, deres alene og slet ingen Andens, og han havde jo faaet: Nej. Og dette Nej havde gjort ham haard, og kold ogsaa, en Kulde, som han i Begyndelsen var bleven ængstelig for, fordi der kom saadan en frygtelig Tomhed med det Samme.

Ellinor var det anderledes med, hun havde paa en underlig Maade mest følt det som en Uret mod hendes afdøde Fader, og hun begyndte en Fetishdyrkelse af denne Fader, hun kun ganske dunkelt kunde huske, og gjorde ham saa levende for sig, ved at fordybe sig i Alt, hvad hun havde hørt om ham, spurgte Kastager om ham, og Tage, kyssede hver Morgen og Aften en Portraitmedaillon hun havde af ham, og længtes med en noget hysterisk Længsel efter Breve fra ham, der var der hjemme, og Ting, der havde tilhørt ham.

Samtidig med at Faderen saaledes steg, sank Moderen. Det, at hun havde forelsket sig i en Mand, gjorde hende mindre i Datterens Øjne; hun var ikke Moderen mere, den Ufejlbarlige, den Klogeste, Ypperste, Skjønneste, hun var et Fruentimmer som andre Mennesker, ikke

ganske, men fordi hun ikke var det ganske, En, som man netop kunde kritisere og bedømme og finde Svagheder hos og Fejl. Ellinor var glad ved, at hun ikke havde betroet Moderen sin ulykkelige Kjærlighed; hun vidste jo ikke, hvormeget det skyldtes Moderen selv, at hun ikke havde gjort det.

Den ene Dag gik og den anden Dag gik, og dette Liv blev mer og mer utaaleligt, og de følte alle tre, at det var unyttigt, og at det i Stedet for at føre dem sammen, drog dem fra hinanden.

Fru Kastager, der nu var bleven rask, og som slet ikke havde været med til Noget af det, der var foregaaet, men dog var den, der var bedst inde i det af dem Alle, fordi Alting var bleven hende fortalt, hun havde en Dag en lang Samtale med Fru Fønss, der var glad ved at have En, der roligt kunde høre paa, hvordan hun tænkte sig Fremtiden ordnet; og i den Samtale foreslog Fru Kastager, at Børnene tog med hende til Nizza, at Thorbrøgger blev kaldt til Avignon og at de saa lod sig vie. Kastager kunde godt blive og være Vidne.

Fru Fønss vaklede nogen Tid, for det var hende ikke muligt at faa Børnenes Mening at

vide, de havde, da det blev dem fortalt, modtaget det med en fornem Tavshed, og da de blev pressede for Svar, havde de blot sagt, at de i dette selvfølgelig maatte rette sig efter hvad hun vilde bestemme.

Saa blev det da som Fru Kastager havde foreslaaet; hun sagde Farvel til Børnene og de rejste, Thorbrøgger kom og de blev viede.

Spanien blev deres Hjem, Thorbrøgger valgte det for Faareavlens Skyld.

Til Danmark var der ingen af dem, der vilde.

Og saa levede de da lykkeligt i Spanien.

Et Par Gange skrev hun til sine Børn, men i den første heftige Vrede over at hun havde forladt dem, sendte de Brevene tilbage. Senere angrede de det jo nok, men de kunde alligevel ikke faa sig til at erkjende det overfor hende og at skrive hende til, og saaledes standsede al Forbindelse imellem dem. Men de hørte jo nu og da, ad andre Veje, om hinandens Liv.

I fem Aar levede Thorbrøgger og hans Kone lykkeligt, men saa blev hun pludselig syg. Det var en hurtigt tærende Sygdom, der nødvendigvis maatte ende med Døden. Kræfterne svandt

i Timetal, og en Dag, da Graven allerede ikke mere var langt borte, skrev hun til sine Børn.

»Kjære Børn!« skrev hun, »at I vil læse dette Brev, det veed jeg, thi det vil ikke naa Eder før jeg er død. Vær ikke bange, der er ingen Bebrejdelser gjemt i disse Linjer, kunde jeg kun faa dem til at rumme Kjærlighed nok!

Hvor Mennesker elske, Tage og Ellinor, lille Ellinor, der maa den altid ydmyge sig, som elsker mest, og derfor kommer jeg til Jer endnu en Gang, som jeg i Tankerne vil komme til Jer hver Time paa Dagen saalænge jeg kan det. Den, der skal dø, kjære Børn, er saa fattig; jeg er saa fattig, for hele denne dejlige Verden, som nu i saa mange Aar har været mit rige, velsignede Hjem, den skal tages fra mig, min Stol skal staa tom, Døren skal lukkes paa mig og jeg skal aldrig sætte min Fod der mere. Derfor ser jeg paa Alt med den Bøn i mit Øje, at det skal holde af mig, derfor kommer jeg og beder Jer elske mig med hele den Kjærlighed, I en Gang gav mig, for husk paa, det at mindes, det er al den Del i Menneskenes Verden, der fra nu af vil være min. Blot at mindes, slet ikke mer.

Jeg har aldrig tvivlet om Eders Kjærlighed, jeg vidste jo saa godt, at det var Eders store

Kjærlighed, der voldte Eders store Vrede; havde I elsket mig mindre, havde I ogsaa roligere ladet mig gaa. Og derfor vil jeg sige til Jer, at om det en Dag skulde hænde, at en sorgnedbøjet Mand kom til Eders Dør for at tale med Jer om mig, tale om mig for sin Trøsts Skyld, saa skal I huske, at som han er der Ingen, der har elsket mig, og at al den Lykke, der kan straale fra et Menneskes Hjærte, er gaaet fra ham til mig. Og snart i den sidste store Time vil han holde mig i Haanden naar Mørket kommer, og hans Ord vil være de sidste jeg hører . . .

Farvel, jeg siger det her, men det er ikke det Farvel som er det sidste til Jer, det vil jeg sige saa sent, jeg tør, og der skal være al min Kjærlighed deri, og Længsler fra saa mange, mange Aar, og Minder fra den Gang at I var smaa, og tusind Ønsker og tusinde Tak. Farvel Tage, Farvel Ellinor, Farvel saa længe til det sidste Farvel.

Eders Moder.

Jot. 47051

oh. Olsen,
Bogbinder,
lkendorfsgade 36
Sted fra Amagert.